

OBSERVATORI
DEL SISTEMA
UNIVERSITARI

EL SISTEMA UNIVERSITARI CATALÀ: DADES I SINGULARITATS

Què s'hi ha de preservar, què s'hi ha de corregir

@OSUniversitari

<http://www.observatoriuniversitari.org/>

Què és l'OSU

L'Observatori del Sistema Universitari (OSU) és una entitat independent d'anàlisi dels sistemes universitaris de Catalunya, Espanya y el seu entorn (Europa, OCDE).

Oferim documentació, estudis i opinió documentada i raonada per fomentar els debats i l'elaboració de propostes.

Des de la seva fundació el 2011, l'OSU ha presentat **16 informes**:

- Quant paga l'estudiant? (2011-2012)
- El cost d'estudiar a Europa (2012, 2014)
- El preu de la carrera (2013)
- ¿Com s'ha de governar la universitat? (2014)
- Finançament universitari a Catalunya (2015)
- El professorat universitari a Catalunya (2016)
- Per què preus tan diferents? (2016)
- Qui finança la universitat? (2017)
- Graus universitaris, quants i quins? (2019)
- Qui estudia a la universitat? (2019)
- Professorat associat: experiència professional o precarització? (2020)
- A què pot dir-se universitat? (2021)
- Quin efecte han tingut els acords sobre preus públics de matrícula? (2020, 2021)

EL SISTEMA UNIVERSITARI CATALÀ: DADES I SINGULARITATS

Què s'hi ha de preservar,
què s'hi ha de corregir

EL PERQUÈ D'AQUEST INFORME

Opinions en defensa de la seva singularitat

En relació amb les propostes de nova *Ley Orgánica del Sistema Universitario*

1. En què consisteix aquesta singularitat?
2. Què s'hi ha de preservar, què s'hi ha de corregir?

Fonts d'aquest informe

- Sistema Integrado de Información Universitaria
- Consell Interuniversitari de Catalunya
- Instituto Nacional de Estadística
- Fundació ICREA
- Observatorio IUNE

1. L'estructura del sistema i la seva imatge
2. Estudiantat
3. Oferta docent
4. Recerca i transferència
5. Finançament
6. Personal docent i investigador
7. Personal d'administració i serveis

● Conclusions i comentaris

L'ESTRUCTURA DEL SISTEMA I LA SEVA IMATGE

UNIVERSITATS PÚBLIQUES I PRIVADES

7 universitats públiques:

- UAB
- UB
- UPC
- UPF
- UdG
- UdL
- URV

5 universitats privades:

- UOC
- UVic
- URL
- UIC
- UAO

- Catalunya és la 2ª comunitat autònoma amb més universitats privades
- 2 de les privades catalanes (UOC, UVic) són finançades parcialment amb fons públics

PRESTIGI DEL SISTEMA

- **3 universitats públiques catalanes** apareixen sistemàticament a tots els rànquings com a les **primeres entre les espanyoles**.
- L'impacte normalitzat per categories de la producció del sistema universitari de Catalunya és un **42 % superior a la mitjana internacional**.
- El **96 %** de les publicacions científiques de Catalunya correspon a les universitats públiques.

ESTUDIAN TAT

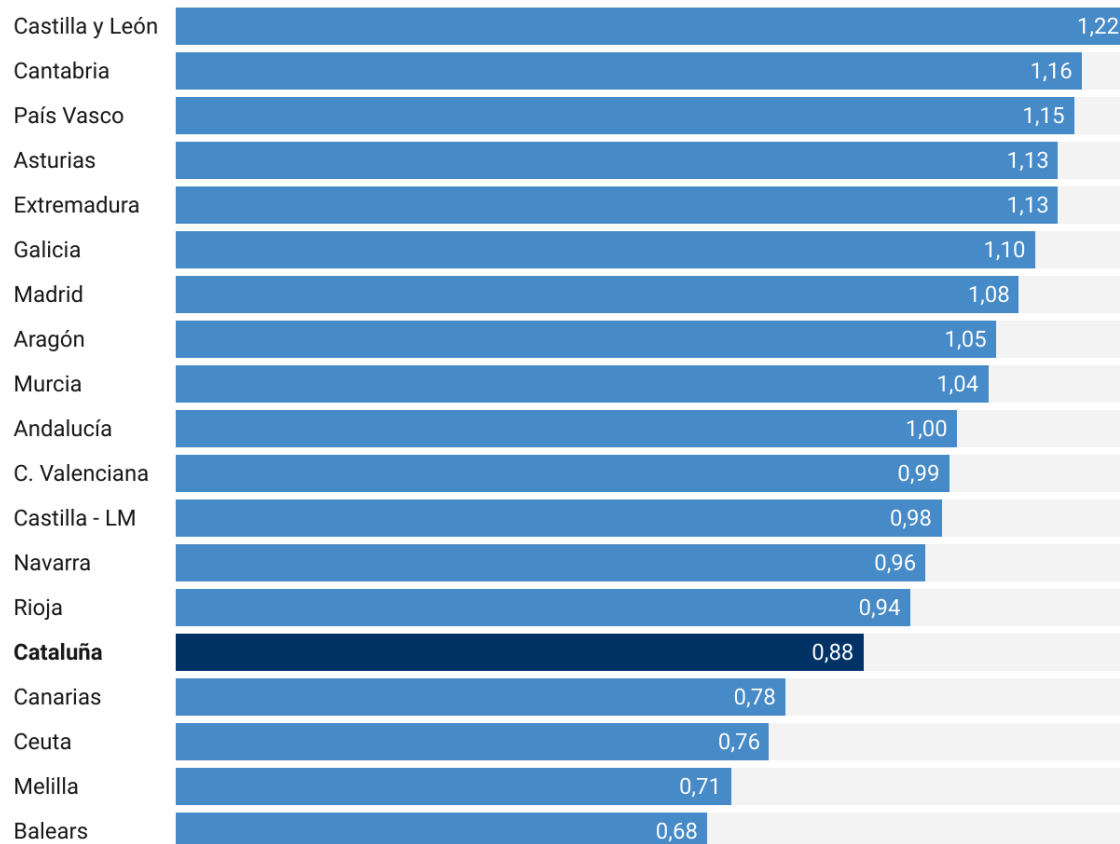
- Baix nivell d'escolarització universitària
- Accés a les universitats públiques fortament condicionat pels nivells de renda i de formació acadèmica dels progenitors
- Disminució de la taxa d'accés (% de la població potencial) a les universitats públiques

Baix nivell d'escolarització universitària

Ràtio entre la proporció de l'estudiantat resident a cada comunitat autònoma en estudis de GRAU de les universitats presencials espanyoles i la proporció de la població 18-24 de la CA en relació amb la població 18-24 d'Espanya

Curs 2019-20

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

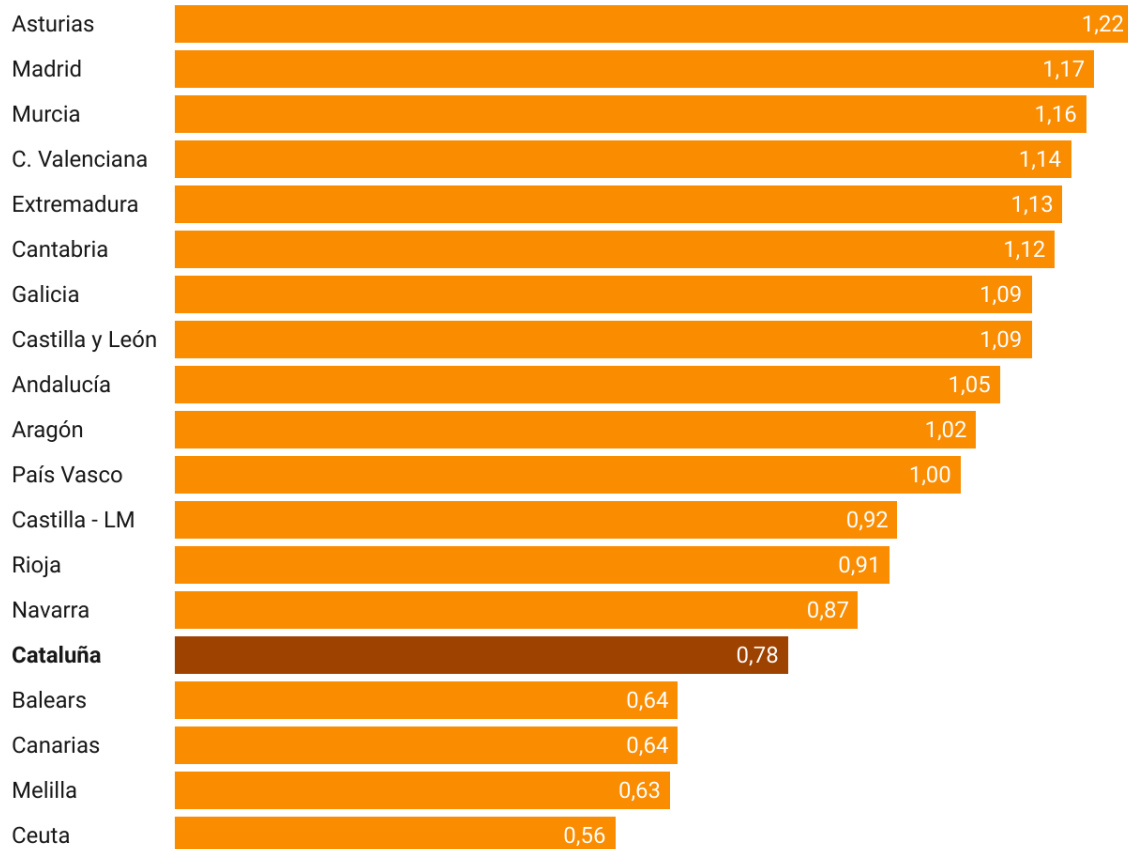

Baix nivell d'escolarització universitària

Ràtio entre la proporció de l'estudiantat resident a cada comunitat autònoma en estudis de MÀSTER de les universitats presencials espanyoles i la proporció de la població 18-24 de la CA en relació amb la població 18-24 d'Espanya

Curs 2019-20

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

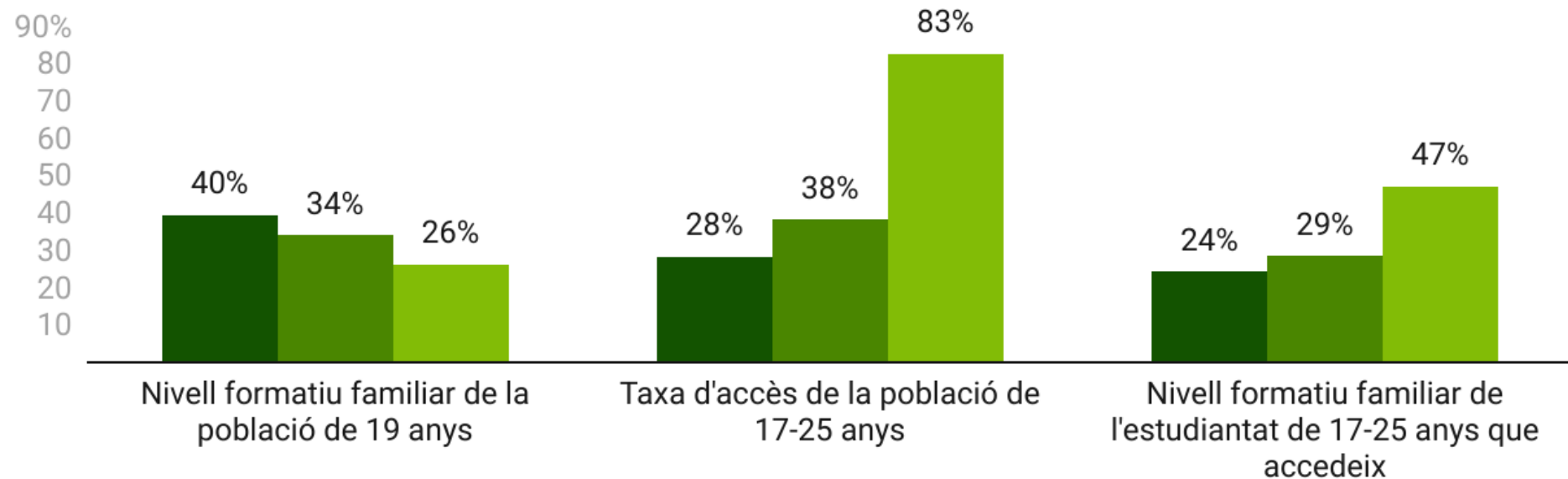

Nivell formatiu familiar i accés a la universitat pública a Catalunya

Curs 2017-18

■ Formació obligatòria ■ Secundària post-obligatòria ■ Universitària

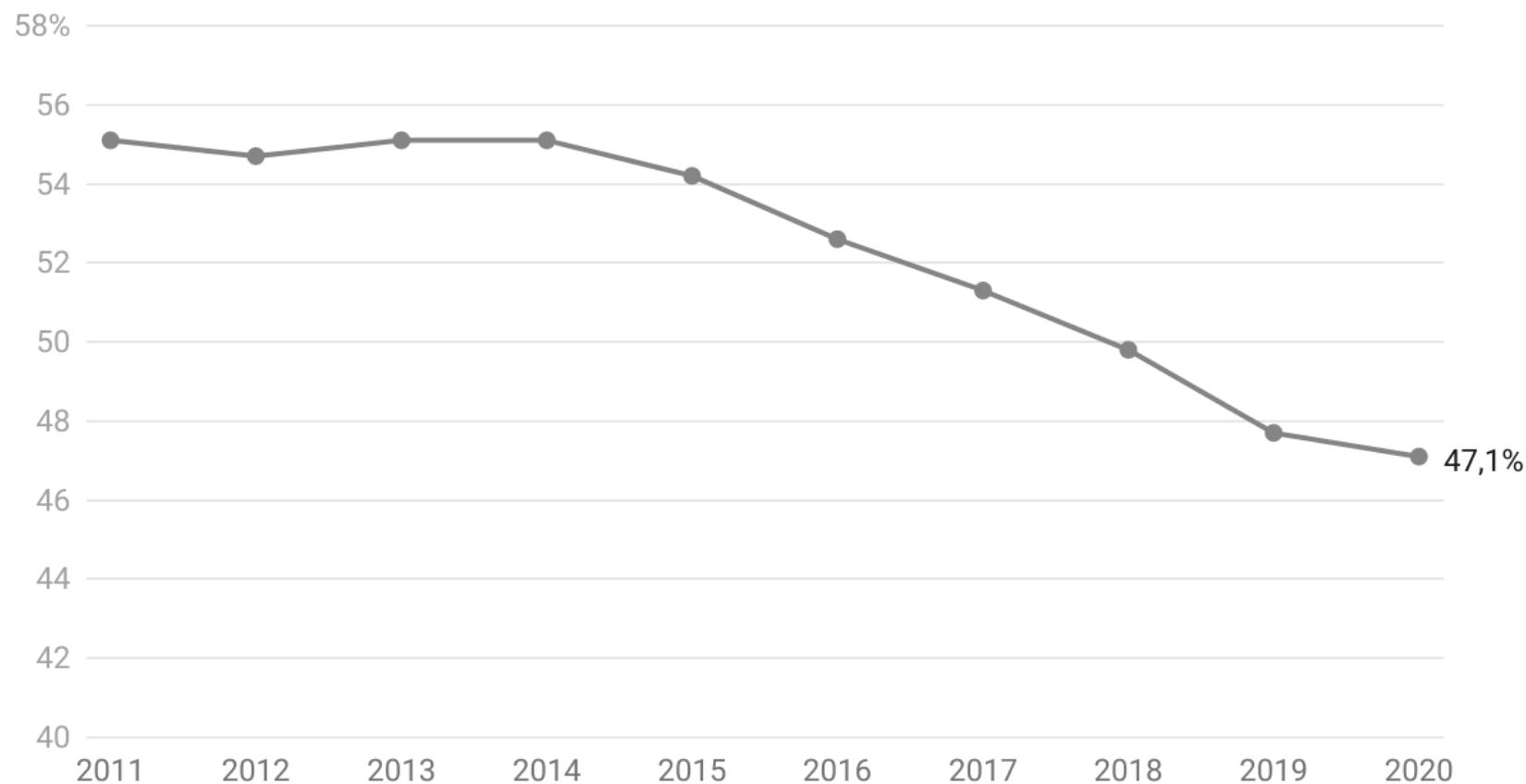
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

Baixa la taxa d'accés a la pública

Taxa d'accés a grau a les universitats públiques catalanes

Sobre la mitjana de la població de 18 a 20 anys

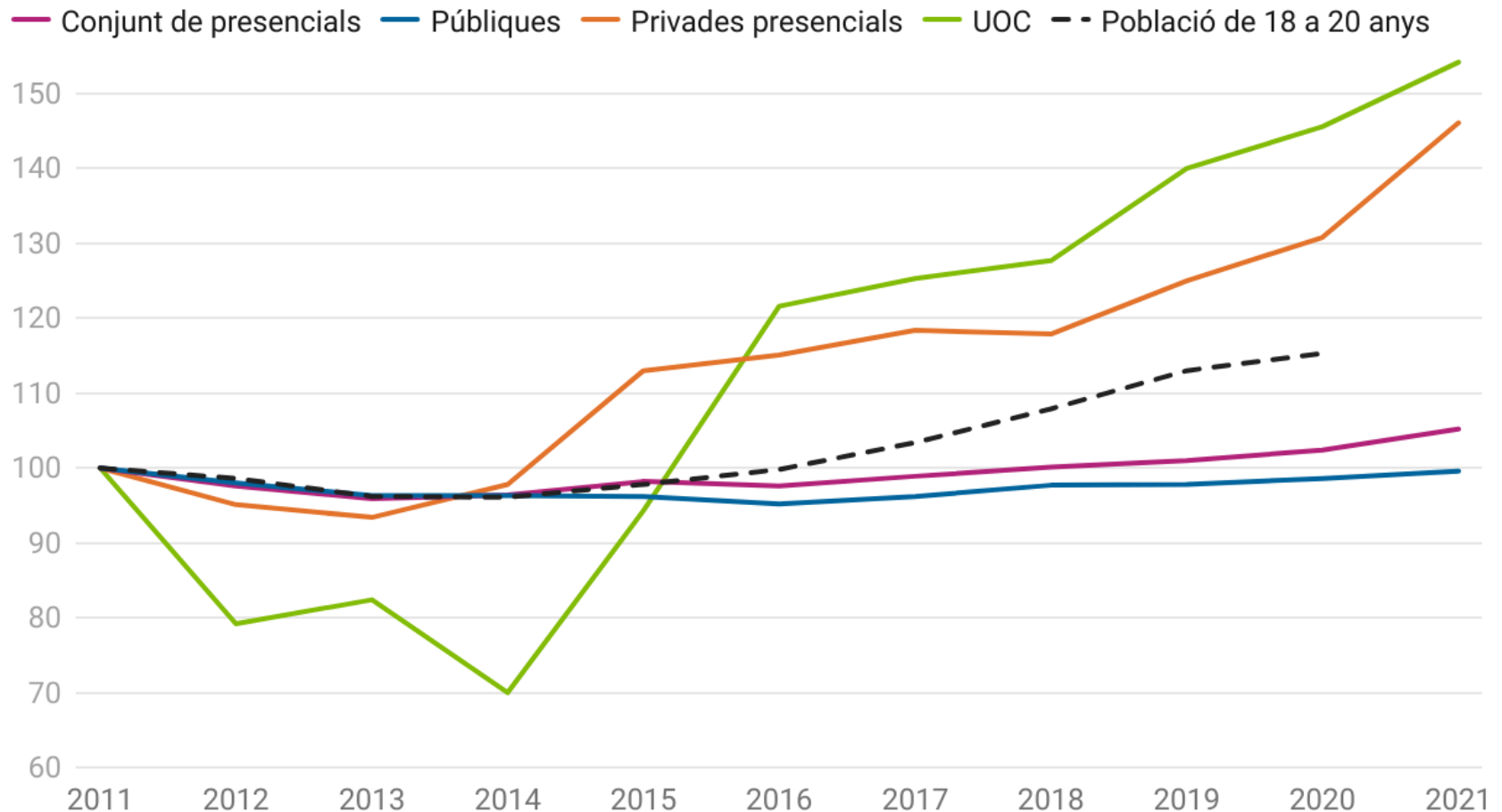

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

Puja la taxa d'accés a la privada

Índexos de població i d'accés a grau a Catalunya

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

OFERTA DOCENT

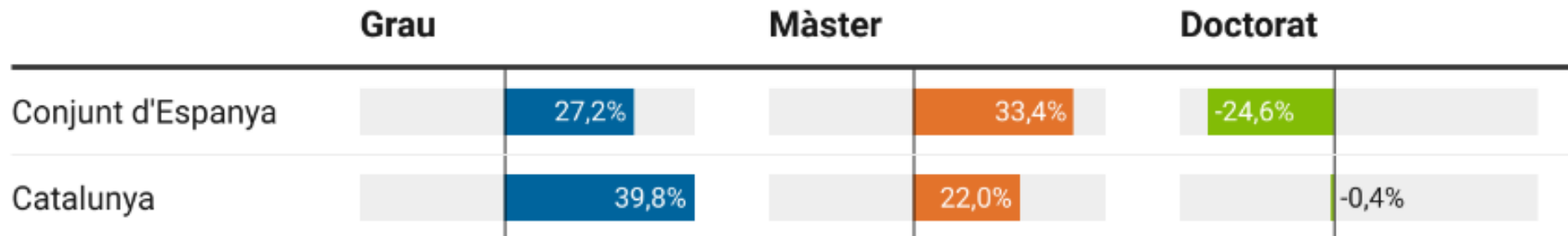
- Fort creixement de l'oferta
- Proporció d'oferta superior a la proporció d'estudiantat i de població
- Graus de 3 anys

VARIACIÓ DE L'OFERTA

Variació de l'oferta presencial en els darrers 10 anys

Del curs 2011-12 al curs 2021-22

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

- +158 graus nous en els darrers 10 anys
- 2on increment més gran de totes les comunitats

**GRAUS UNIVERSITARIS:
QUANTS I QUINS?**

RECERCA I TRANSFERÈNCIA

- RECERCA

El sistema universitari català és capdavanter en producció i en productivitat

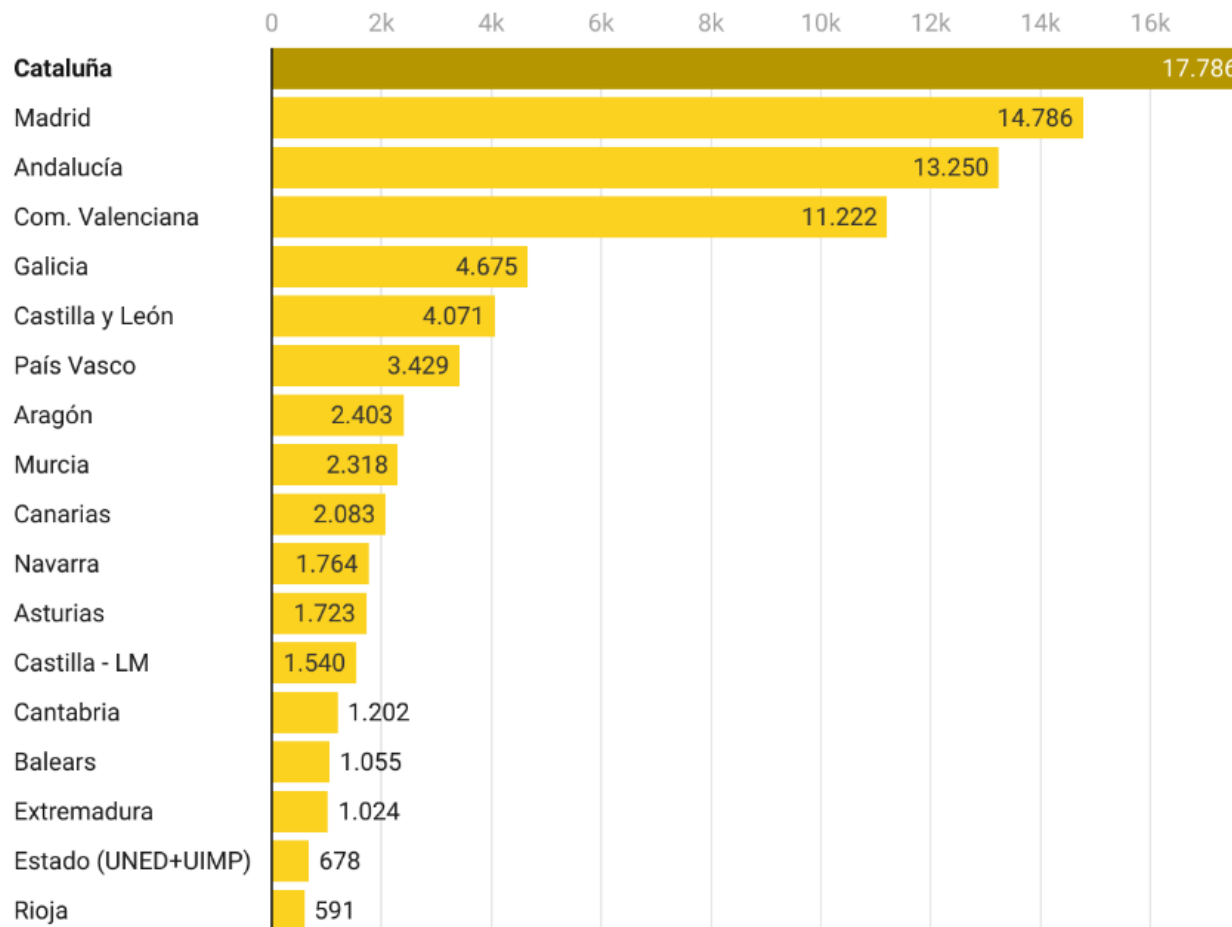
- TRANSFERÈNCIA

El sistema universitari català és capdavanter en ingressos, però no en ingressos per PDI

Articles WoS

Any 2019

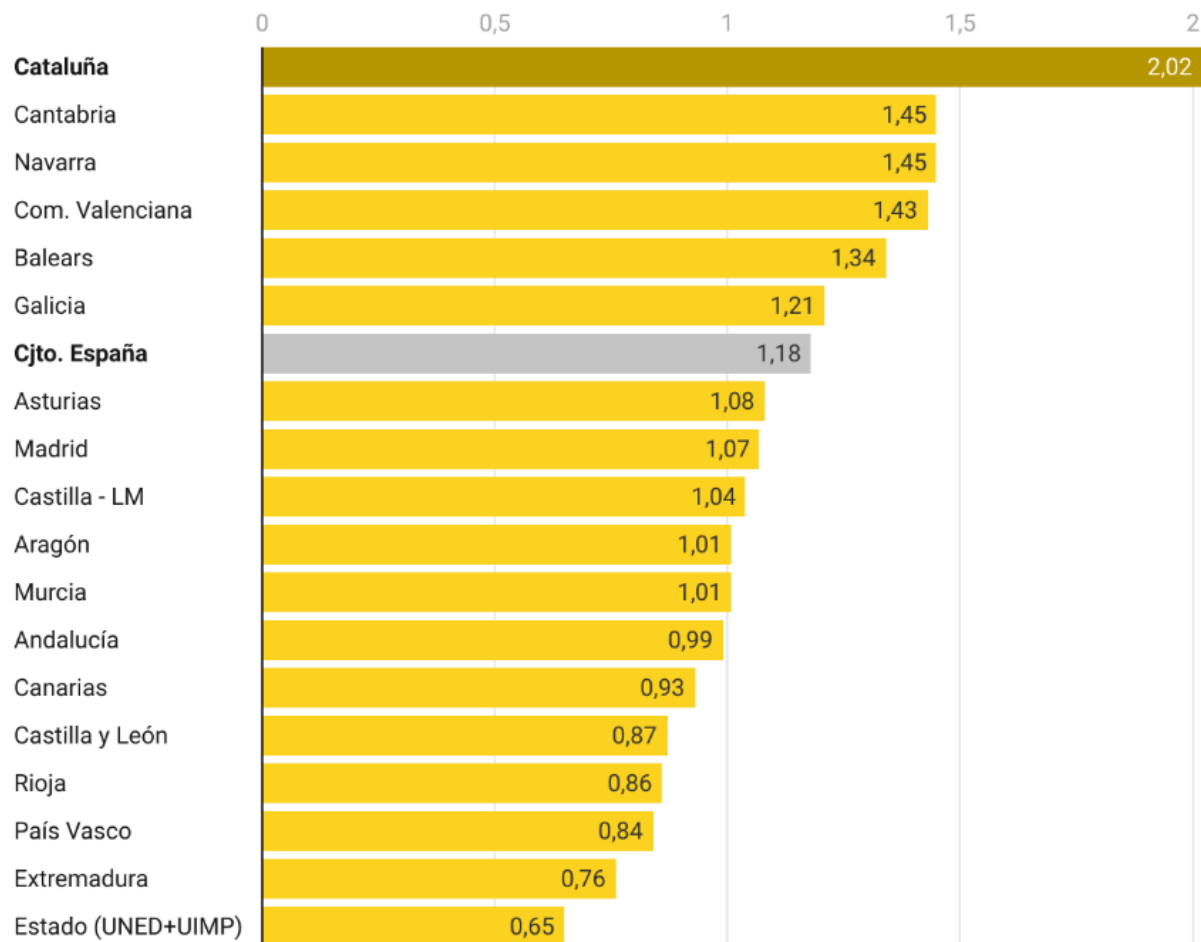

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

Articles WoS per PDI a temps complet

Any 2019

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

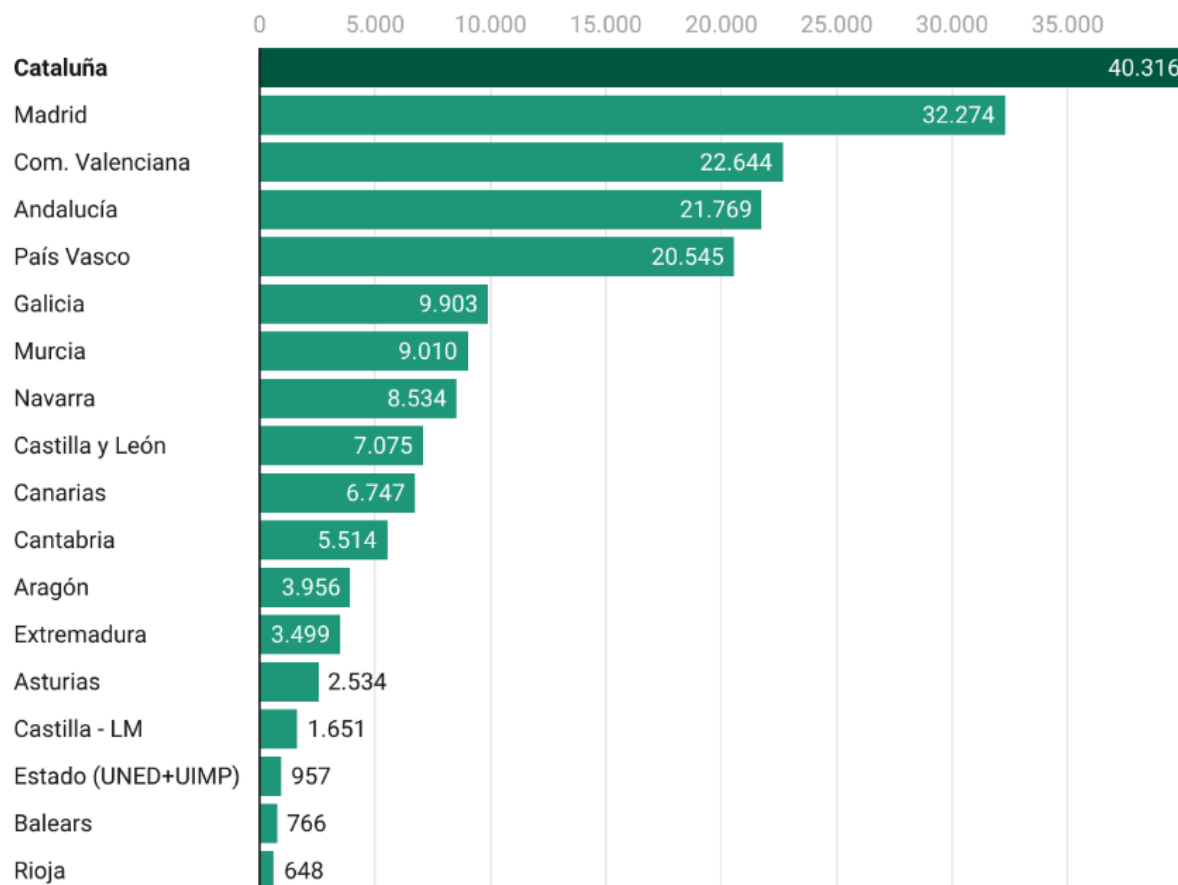

TRANSFERÈNCIA

Ingressos per contractes I+D i consultories

Any 2019

■ Milers d'euros

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

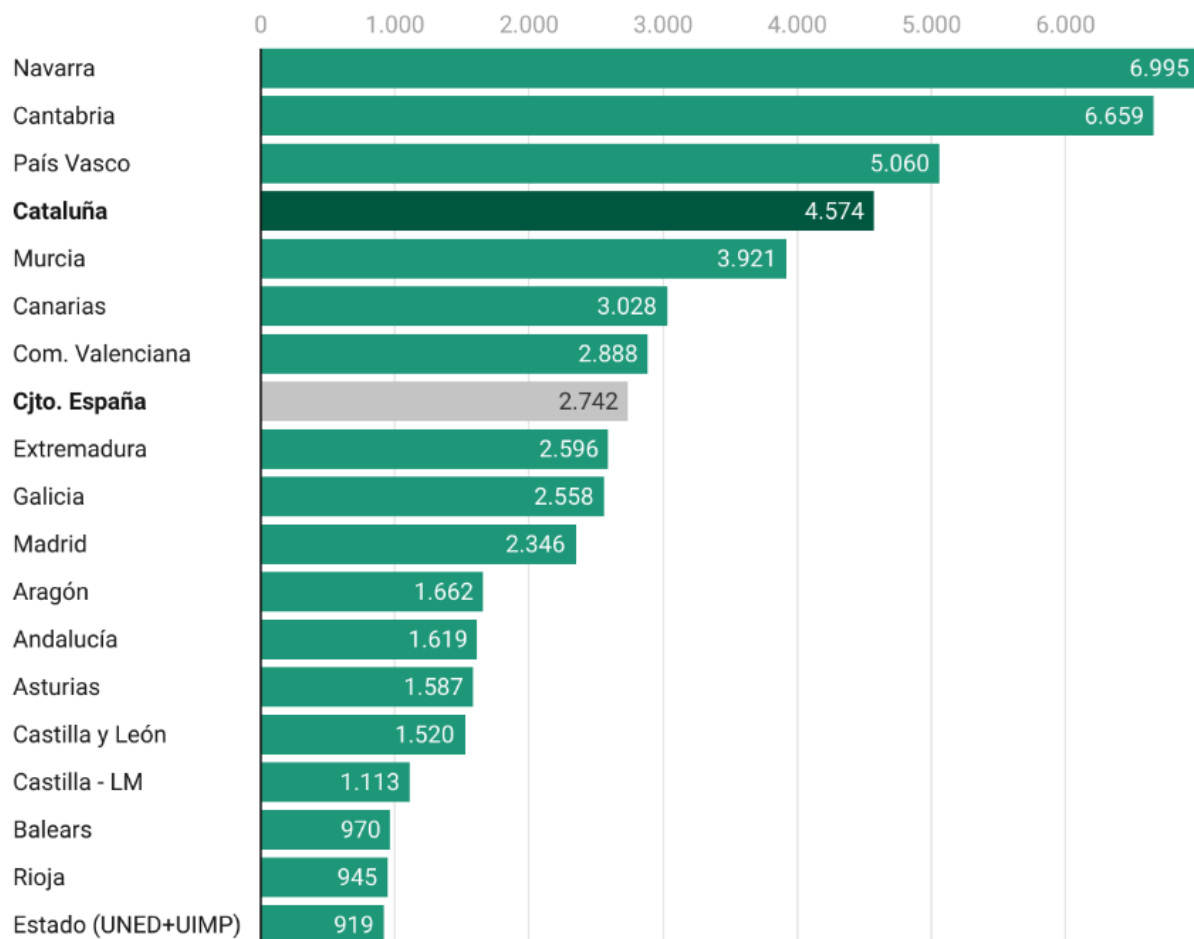

TRANSFERÈNCIA

Ingressos per contractes I+D i consultories per PDI a TC

Any 2019

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

UNIVERSITATS PÚBLIQUES FINANÇAMENT

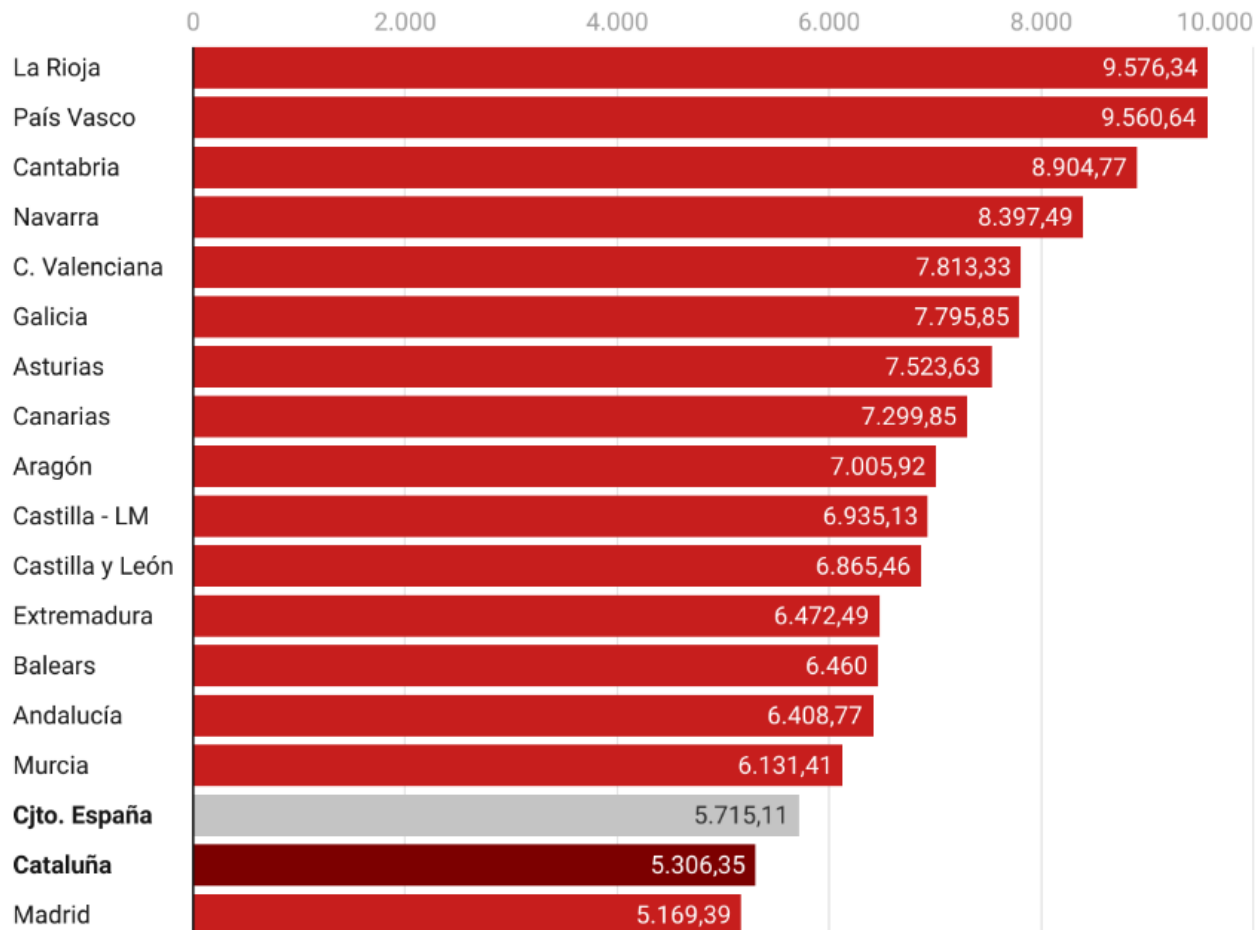
- Baix nivell de finançament públic
- Preus públics alts
- En resulta un total d'ingressos a la franja baixa

FINANÇAMENT PÚBLIC

Finançament públic per estudiant, en €

Any 2019

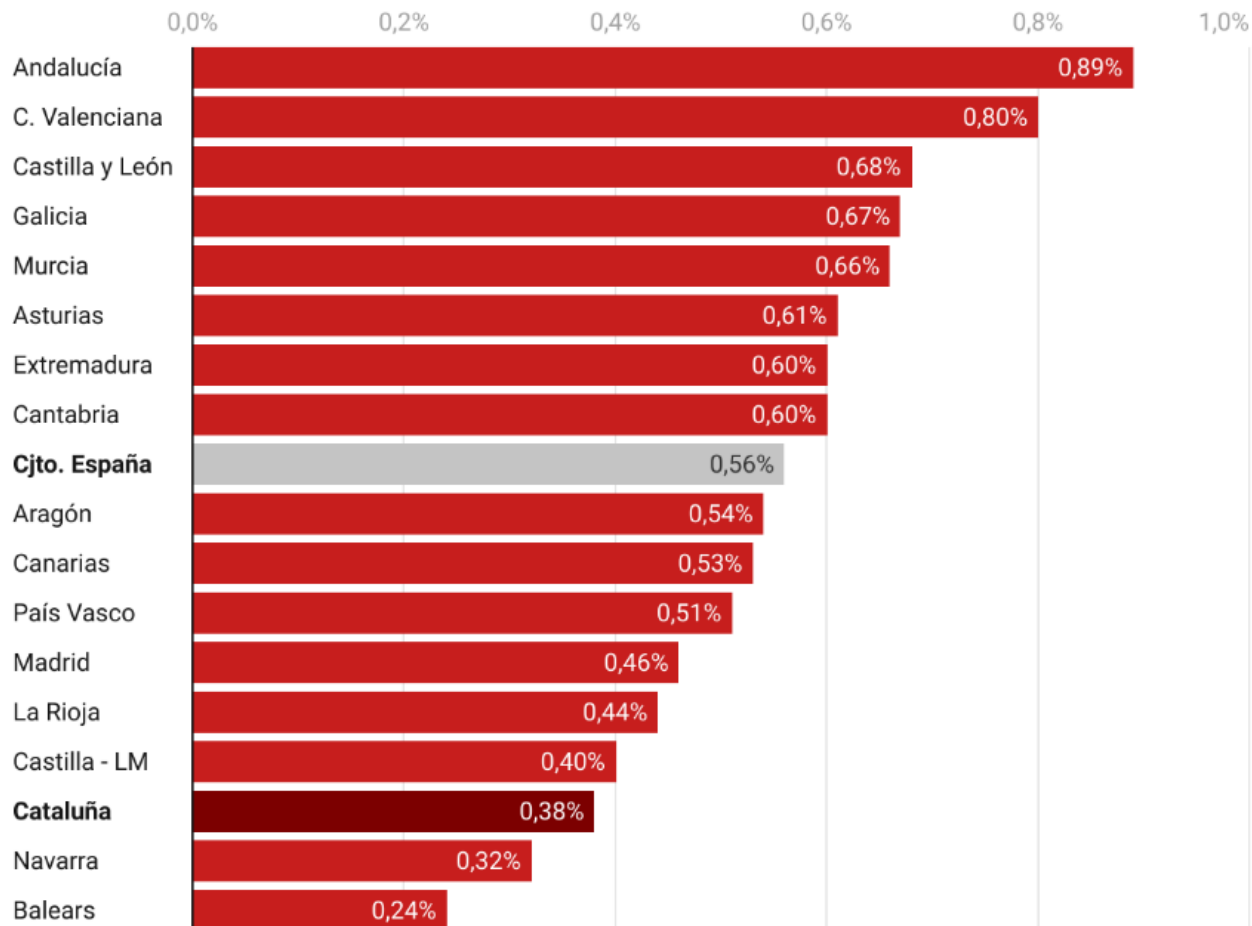
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

FINANÇAMENT PÚBLIC

Finançament públic com a percentatge del PIB

Any 2019

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

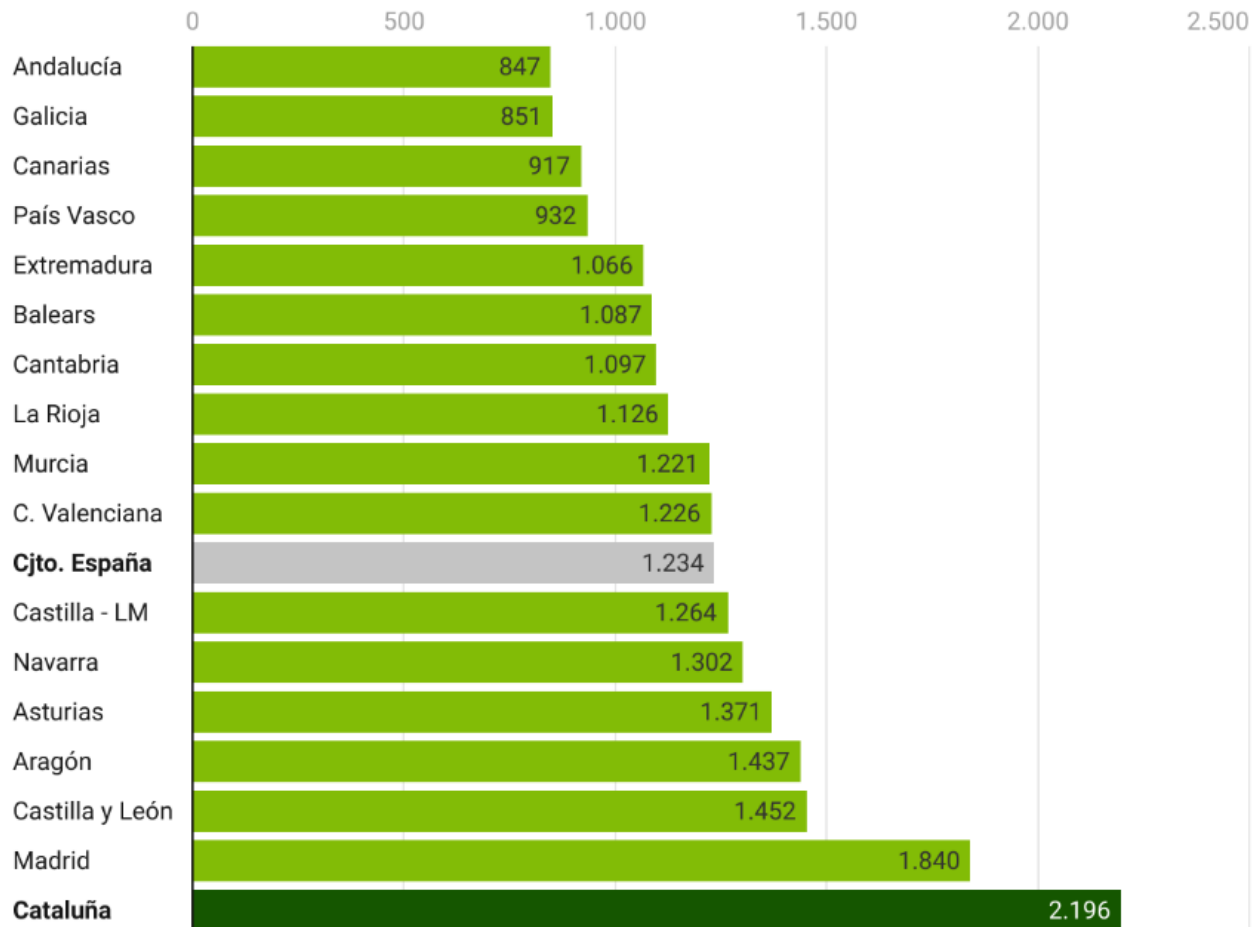

INGRESSOS PER PREUS PÚBLICS

Ingressos per preus públics per estudiant, en €

Any 2019

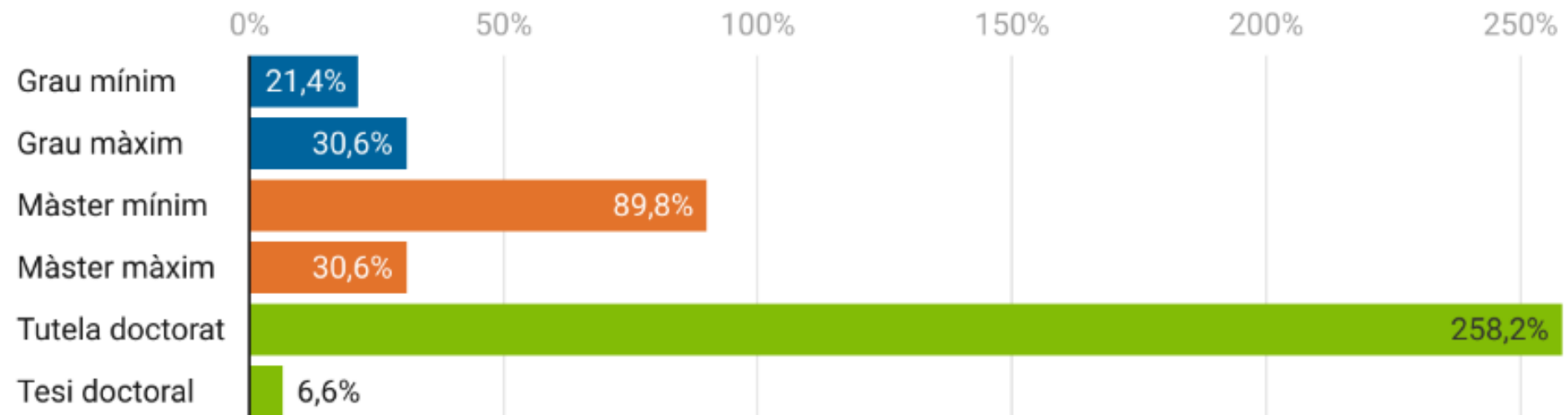

Creat amb Datawrapper

Increment dels preus públics a Catalunya 2002-2021

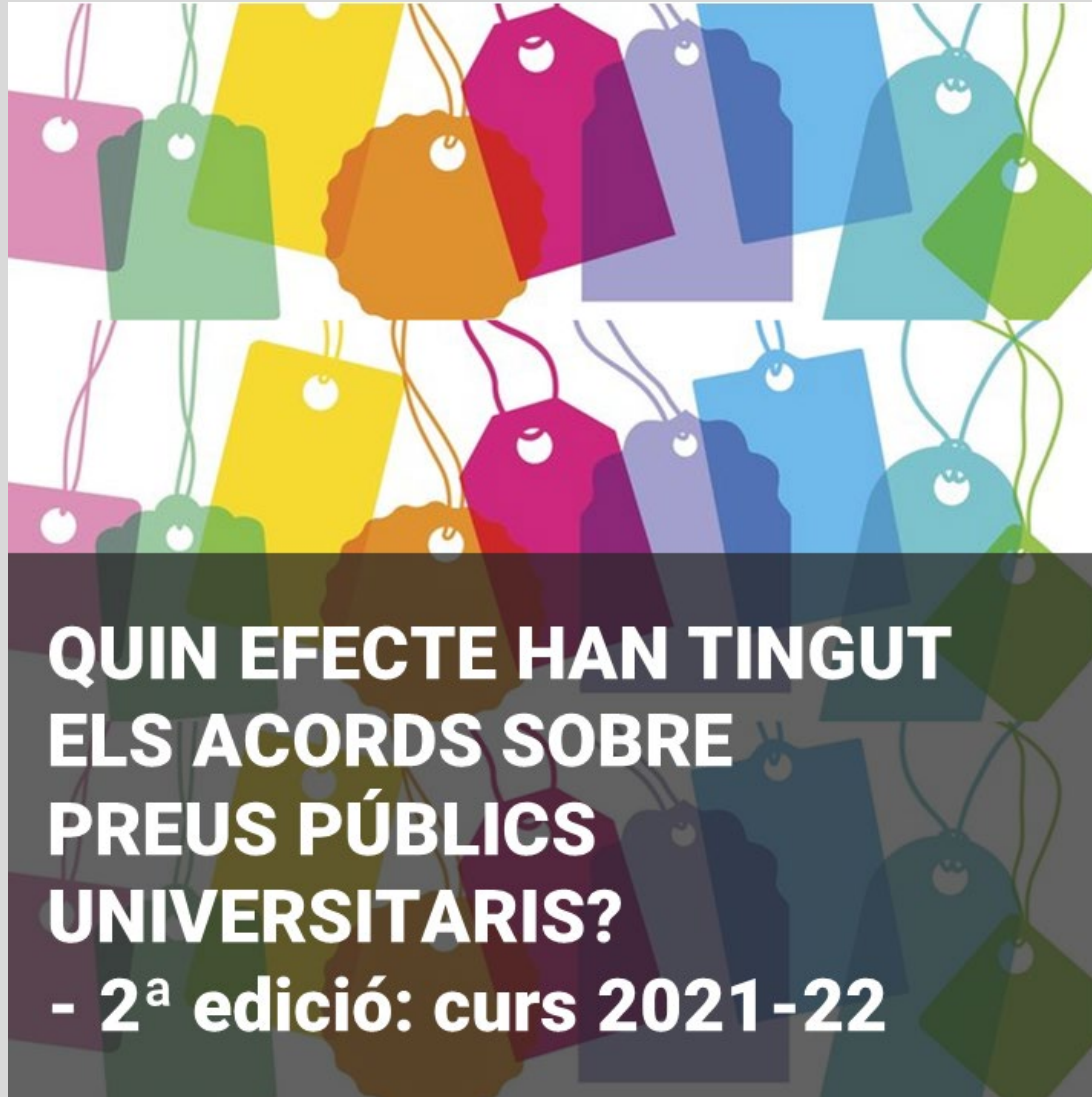
En € constants

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

PREUS PÚBLICS

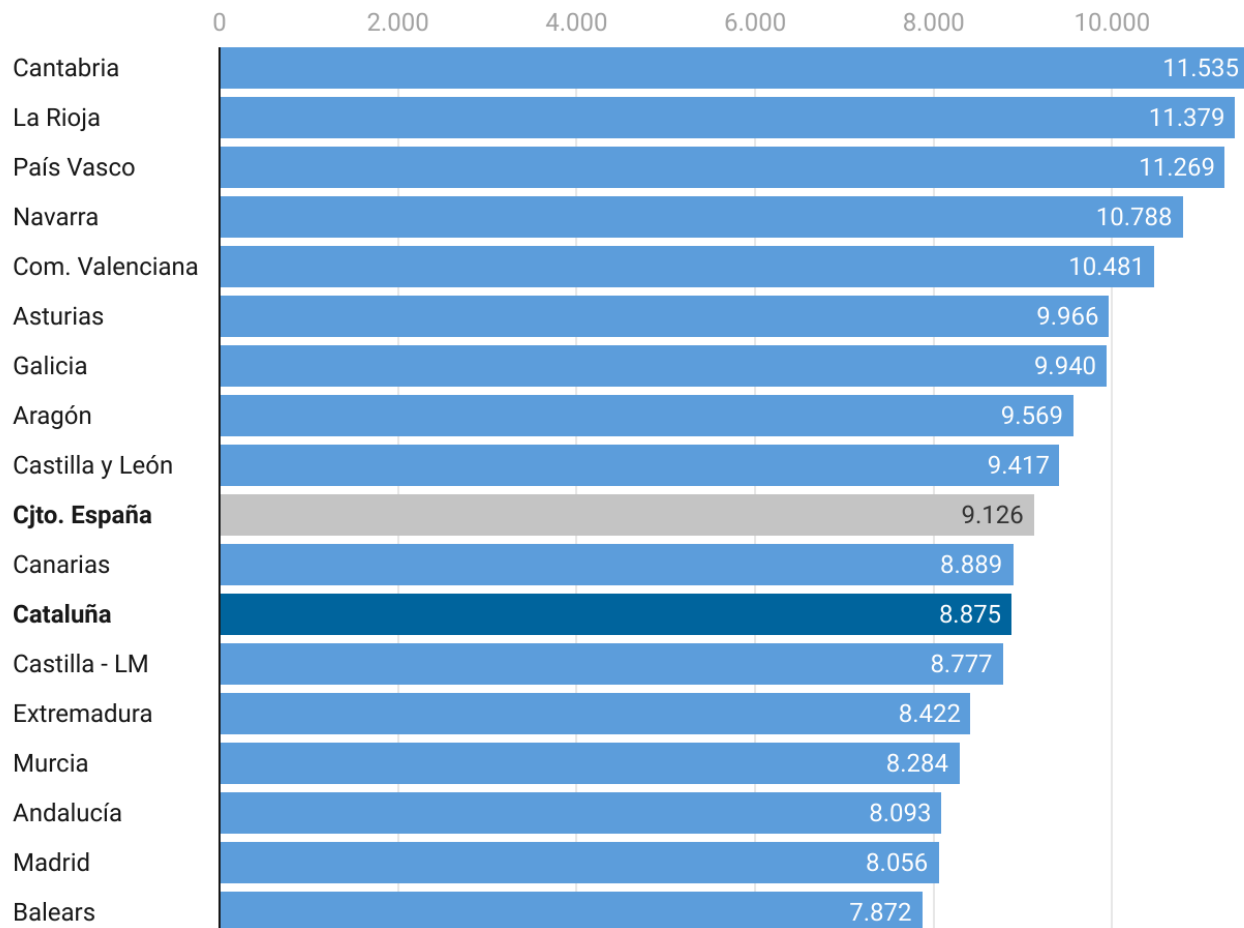

EL TOTAL D'INGRESSOS

Total ingressos no financers per estudiant, en €

Any 2019

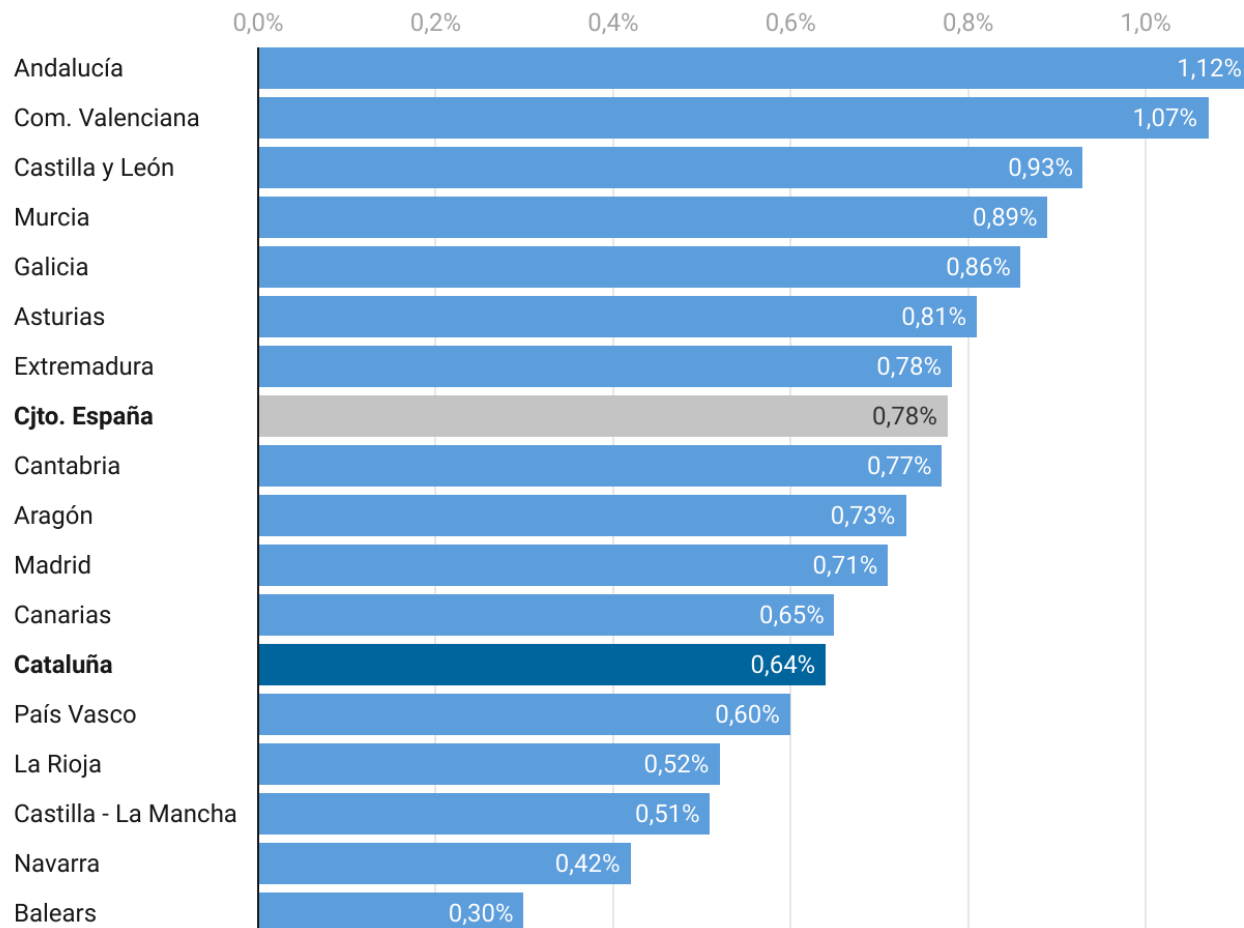
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

EL TOTAL D'INGRESSOS

Total ingressos no financers, com a percentatge del PIB

Any 2019

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

PERSONAL DOCENT I INVESTIGADOR

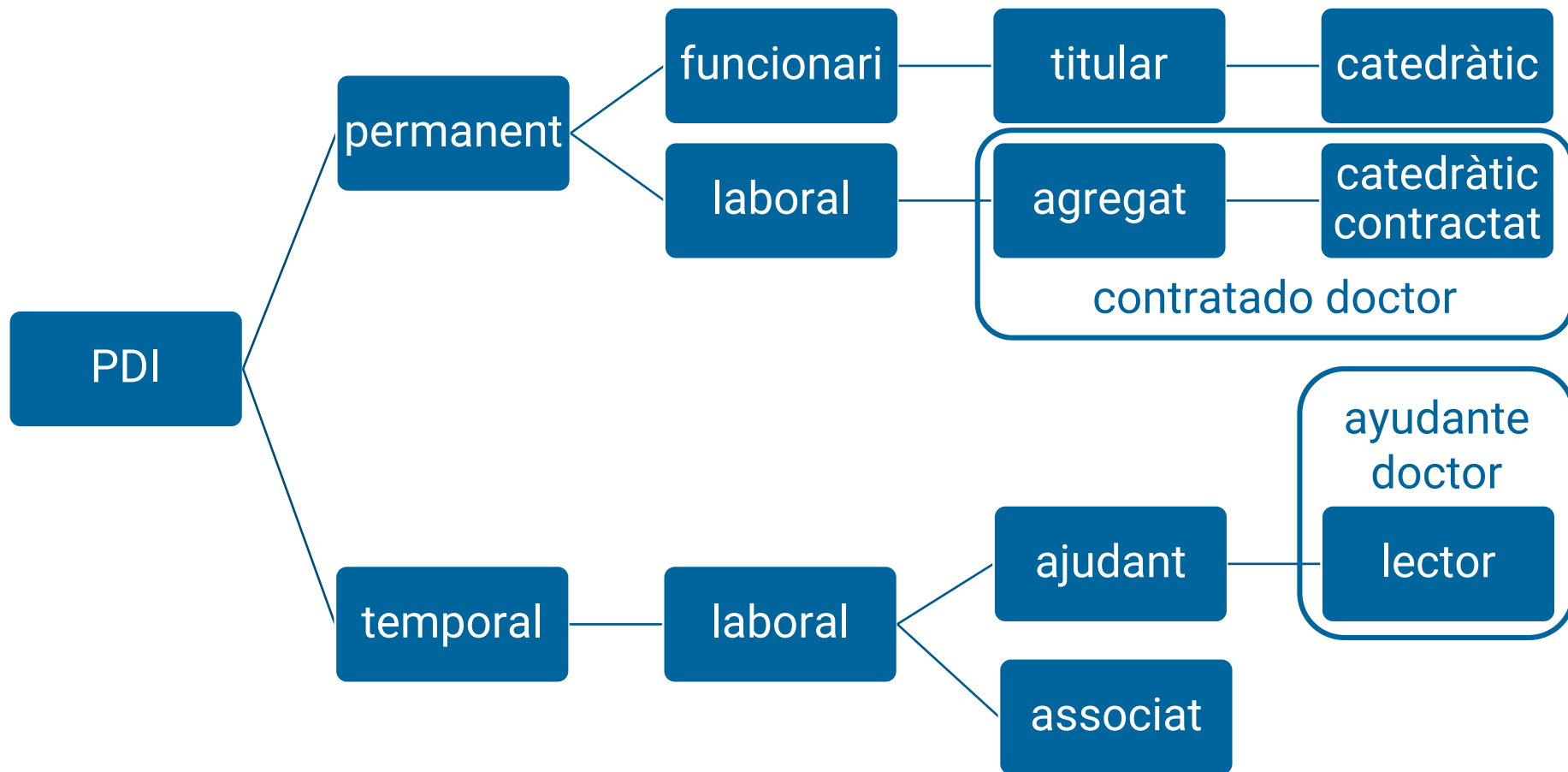

- Vies paral·leles i acreditacions diferenciades
- Incidència del Govern en la contractació
- Molt alta temporalitat
- Molt alta proporció de dedicació a temps parcial
- Manca de relleu generacional:
 - Envelliment de les plantilles
 - Pocs contractes predoctorals i postdoctorals
- Plantilles escasses

VIES PARAL·LELES

ACREDITACIONS DIFERENCIADES

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

Lector

Ayudante doctor

Agregat

Contratado doctor

Catedràtic contractat

INCIDÈNCIA DEL GOVERN EN LA CONTRACTACIÓ

- Places de professorat lector i d'agregat
- El govern intervé en la composició de les comissions de selecció de PDI
- Es requereix acreditació de l'AQU

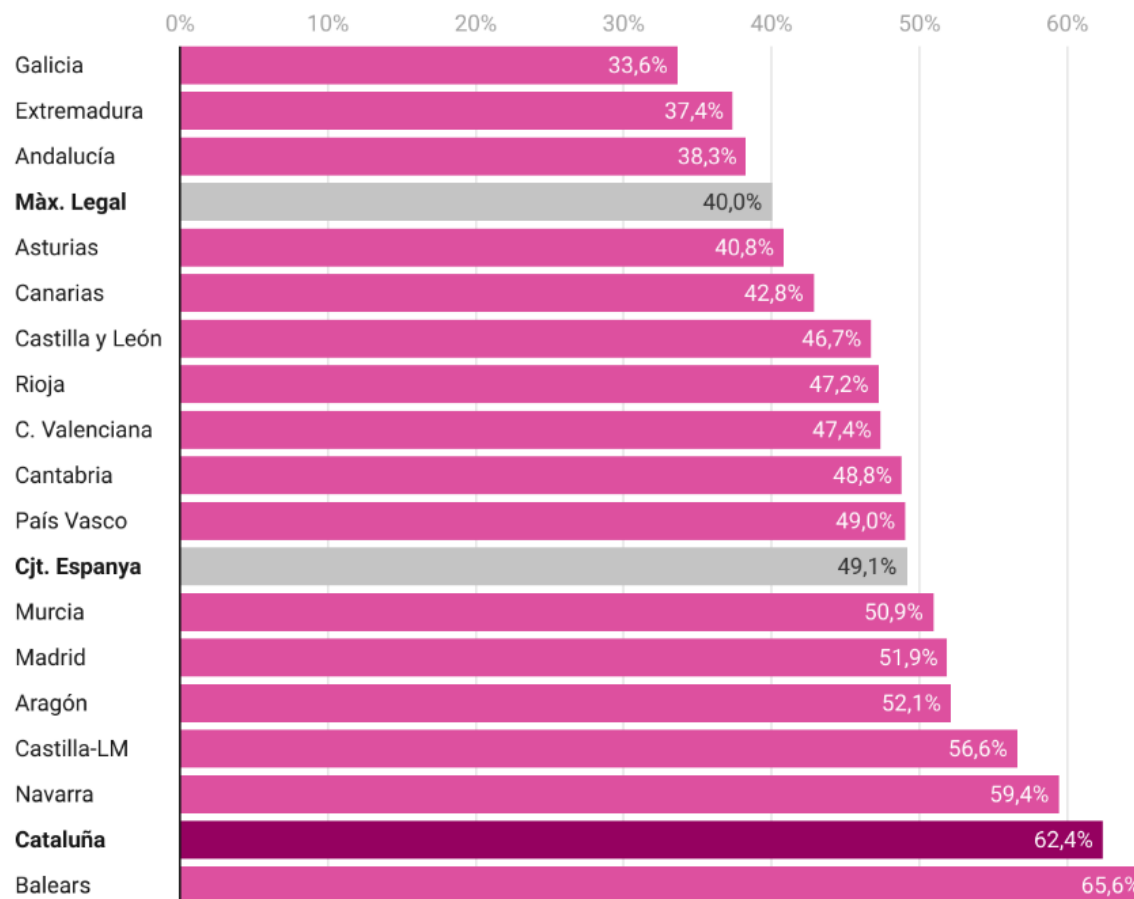
- La Fundació ICREA contracta
- En les condicions de treball que ella pacta
- Les persones contractades treballen als centres de recerca i a les universitats

TEMPORALITAT

Percentatge de PDI amb vinculació temporal en els centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

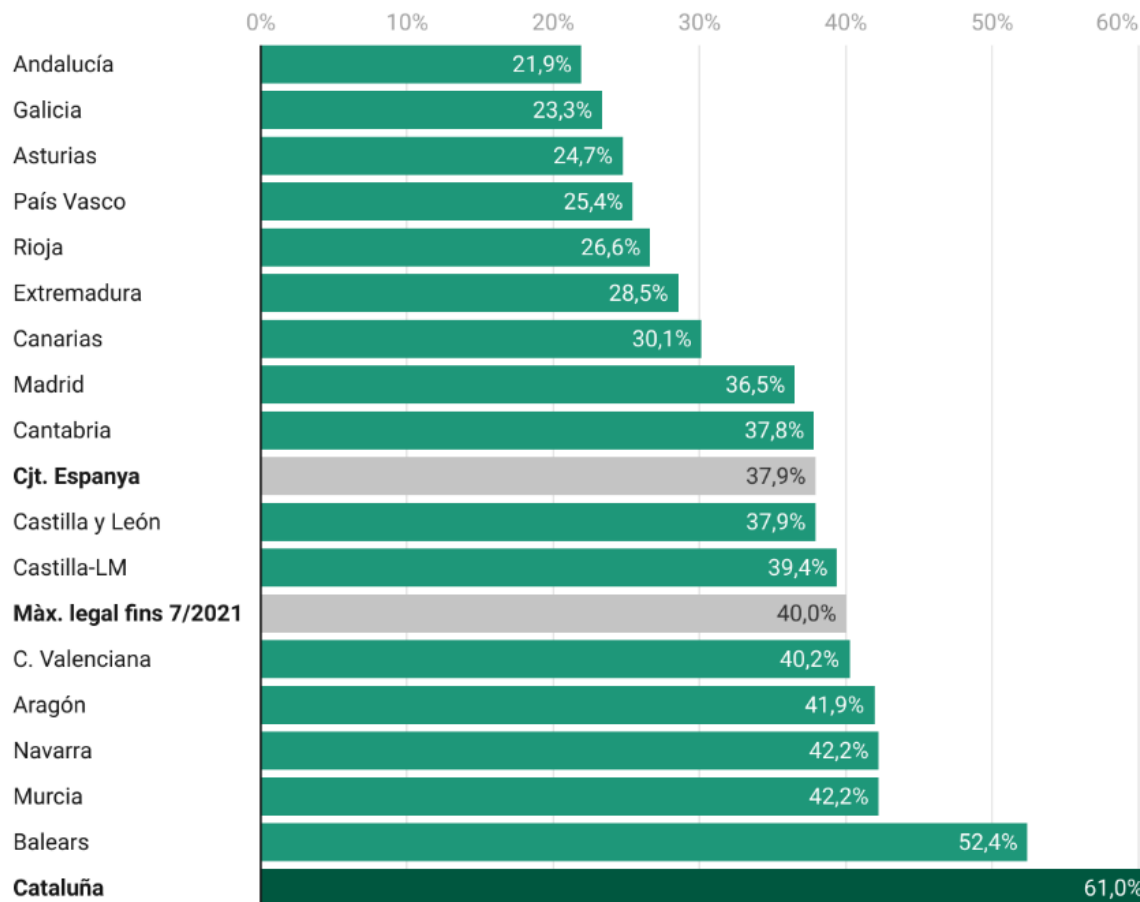

DEDICACIÓ A TEMPS PARCIAL

Percentatge de PDI amb dedicació a temps parcial en els centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

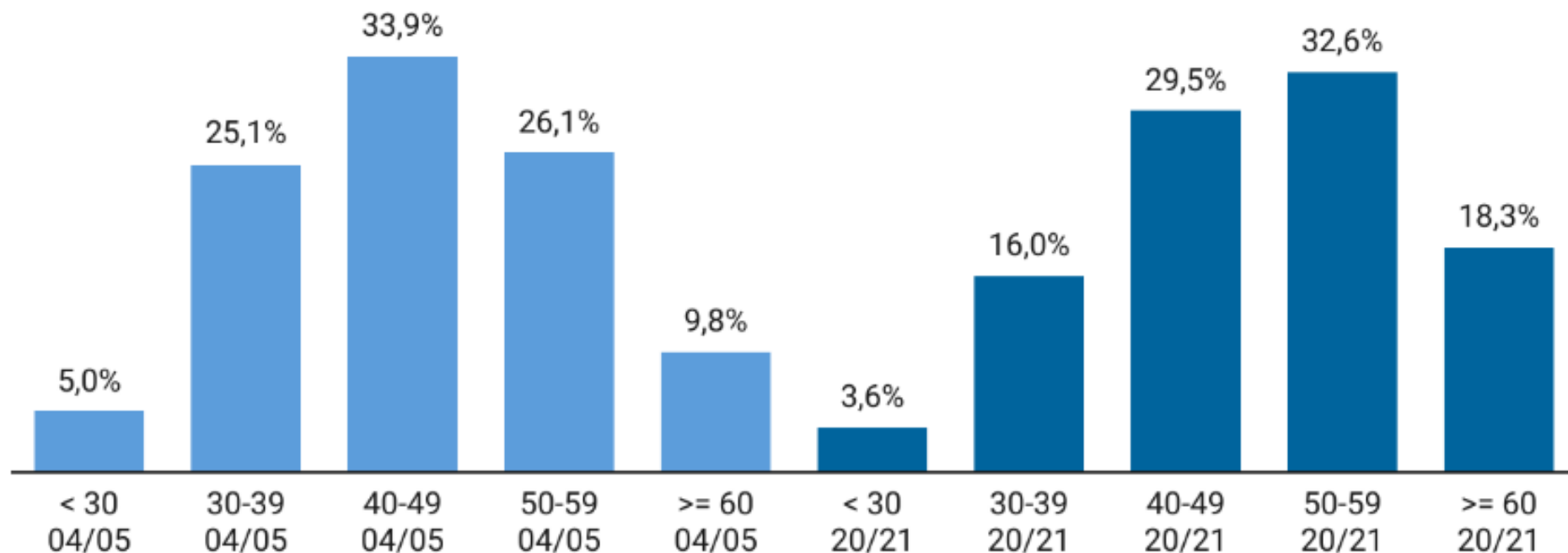

MANCA DE RELLEU GENERACIONAL

Distribució del PDI per edats (2004-05 versus 2020-21)

Als centres propis de les universitats públiques catalanes

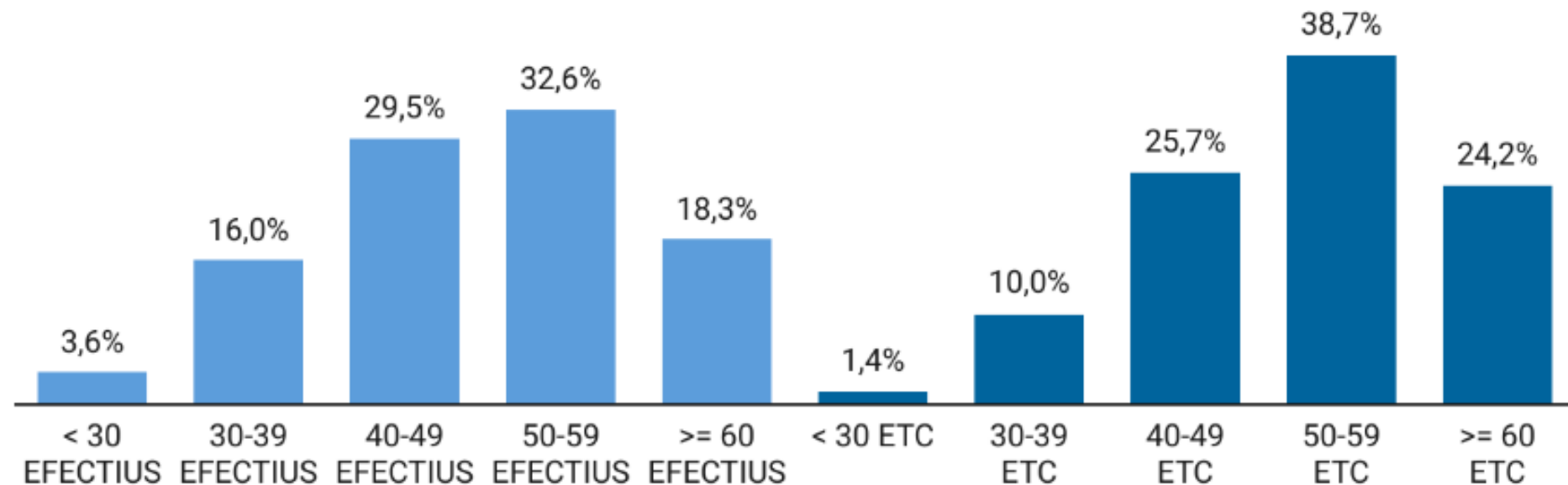
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

MANCA DE RELLEU GENERACIONAL

Distribució del PDI per edats, curs 2020-21: efectius versus equivalents a tems complet (ETC)

Als centres propis de les universitats públiques catalanes

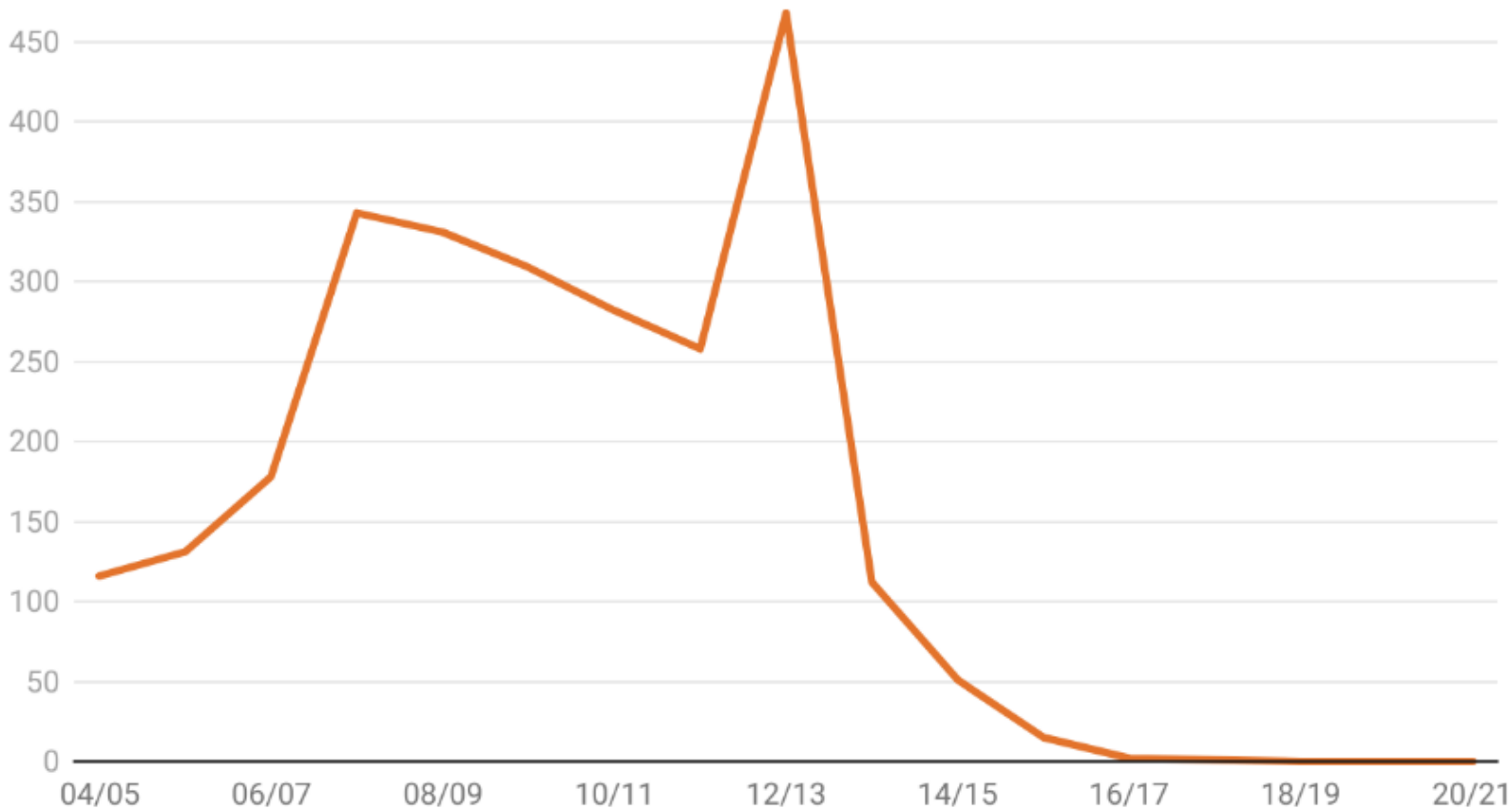
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

CONTRACTES PREDOCTORALS

Evolució del personal ajudant

Universitats públiques catalanes

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

CONTRACTES PREDOCTORALS

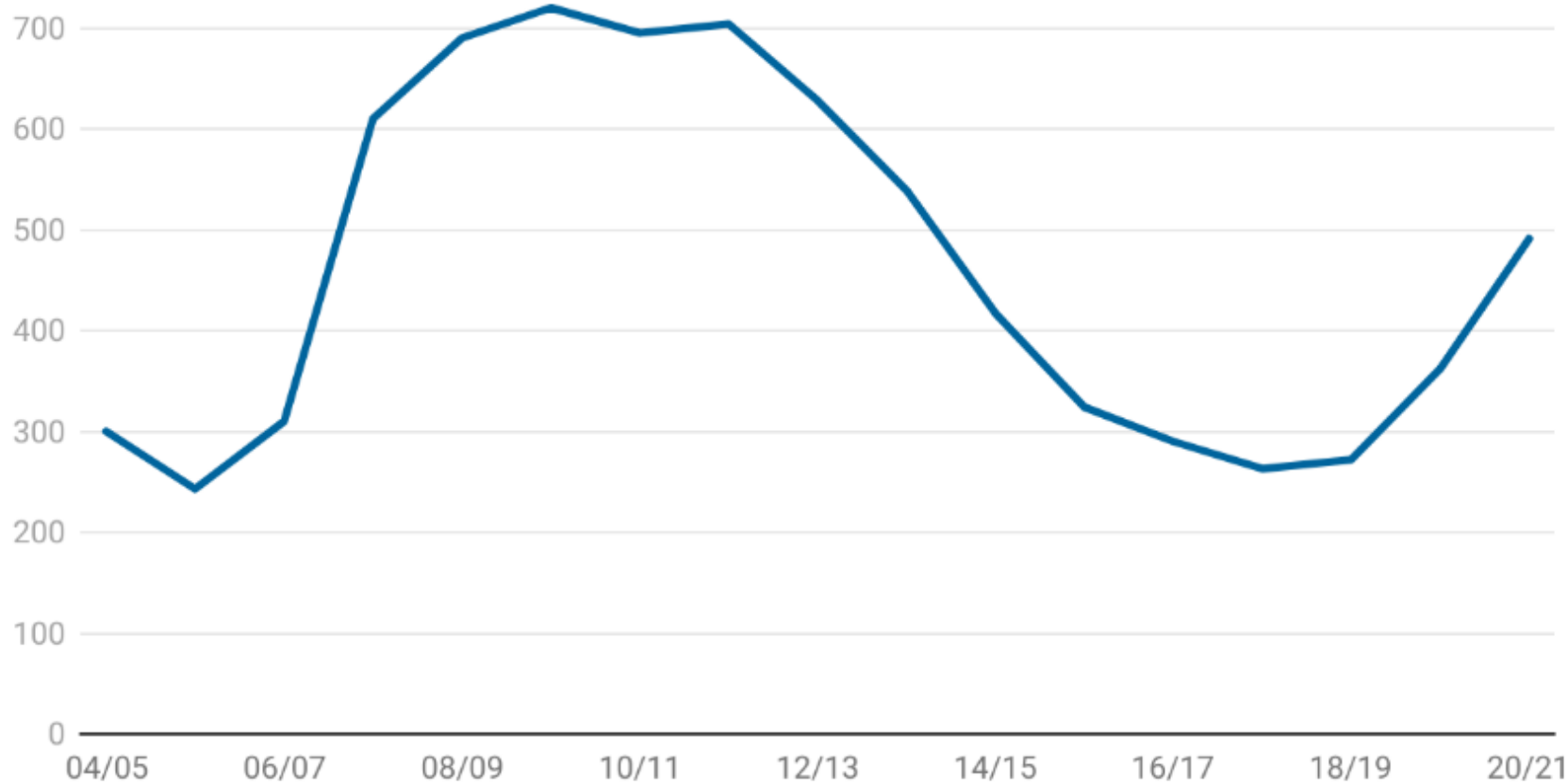
- Es confia tot a la contractació a través de convocatòries d'ajuts estatals o autonòmics (FI, FPI, FPU,...).
- Aquestes convocatòries ja existien abans d'abandonar la contractació de personal ajudant.
- Són convocatòries anuals, que han sofert disminucions pressupostàries i endarreriments de tal magnitud que a la pràctica hi ha hagut anys que algunes d'elles no s'han fet.

CONTRACTES POSTDOCTORALS

Evolució del professorat lector

Universitats públiques catalanes

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

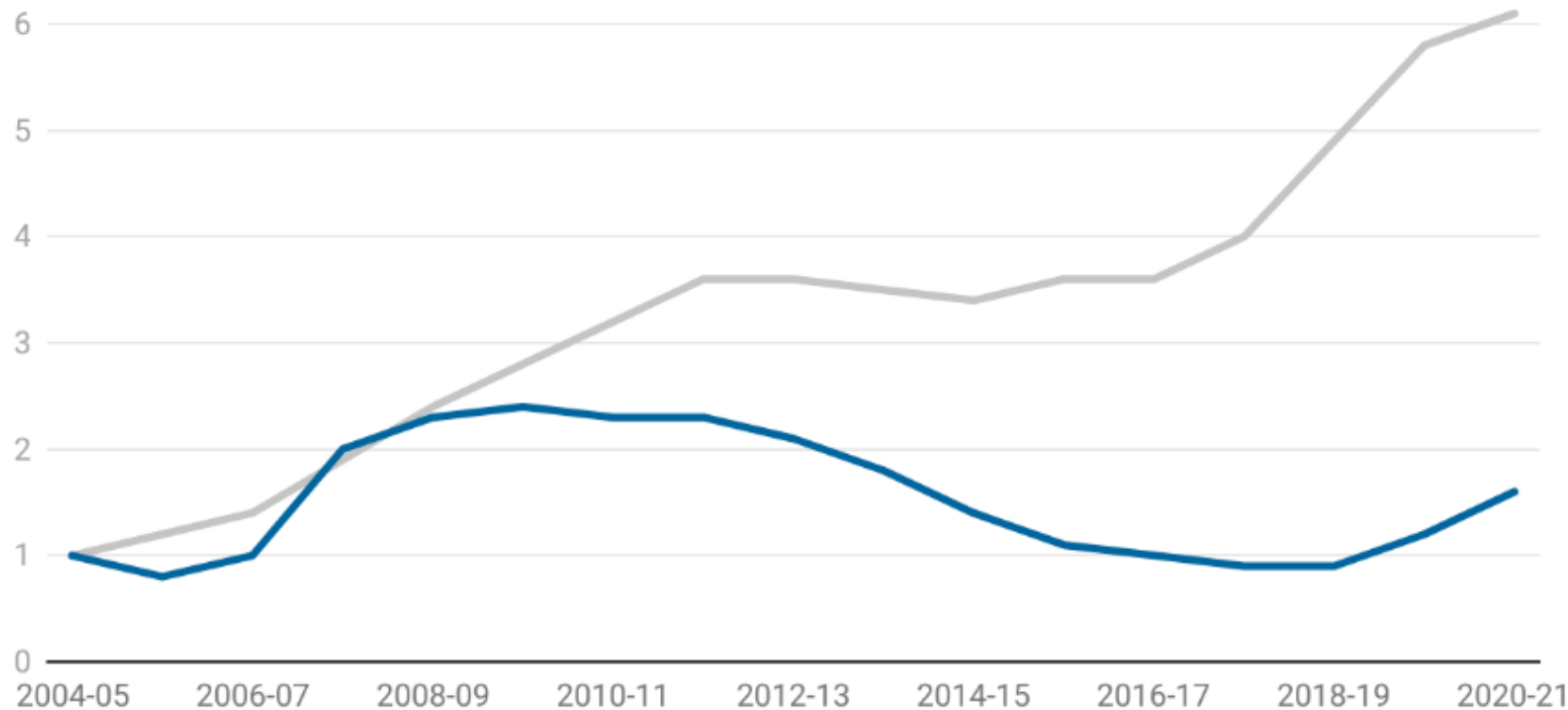

CONTRACTES POSTDOCTORALS

Evolució del professorat lector / ajudante doctor

Índexos

— Catalunya — Conjunt d'Espanya

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

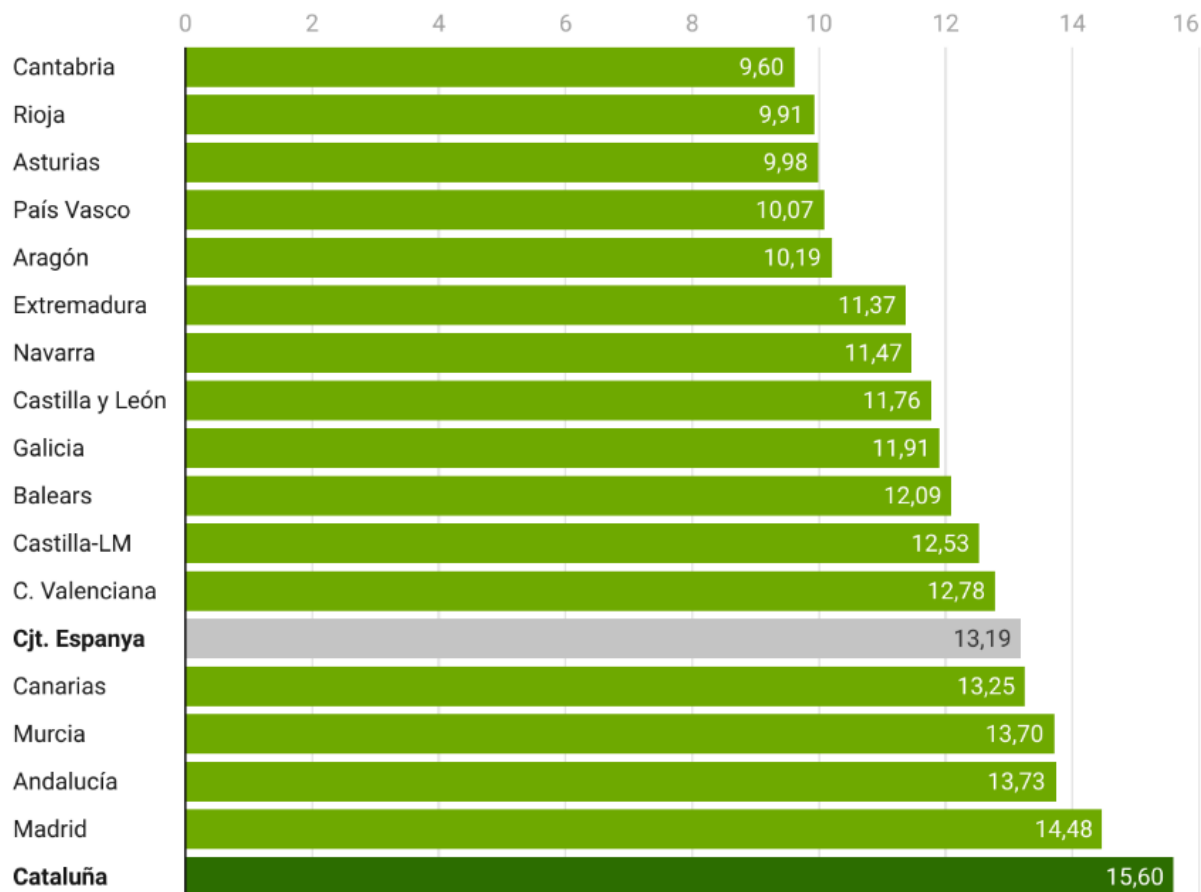

ESCASSEDAT DE LES PLANTILLES

Ràtio estudiants/PDI en ETC, en centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

- Les retallades també han afectat al PAS, però menys
- Plantilla qualificada de PAS-F
- Distribució polaritzada de les categories de PAS-L
- Bona dimensió de la plantilla
- Proporció alta de PAS-L i més baixa de PAS-F
- Nivell significatiu de temporalitat

ESTRUCTURA DE LES PLANTILLES

Funcions (administratives) que impliquen potestats públiques o salvaguarda dels interessos generals de l'Estat

FUNCIONARI

A1

Grau
Llicenciatura
Enginyeria
Arquitectura

A2

Grau
Diplomatura
Eng. tècnica
Arq. tècnica

C1

Batxillerat
CFGM

C2

ESO
FP bàsica

PAS

LABORAL

Grup 1

Grau
Llicenciatura
Enginyeria
Arquitectura

Grup 2

Grau
Diplomatura
Eng. tècnica
Arq. tècnica

Grup 3

CFGs
CFGM
Batxillerat

Grup 4

CFGM
ESO

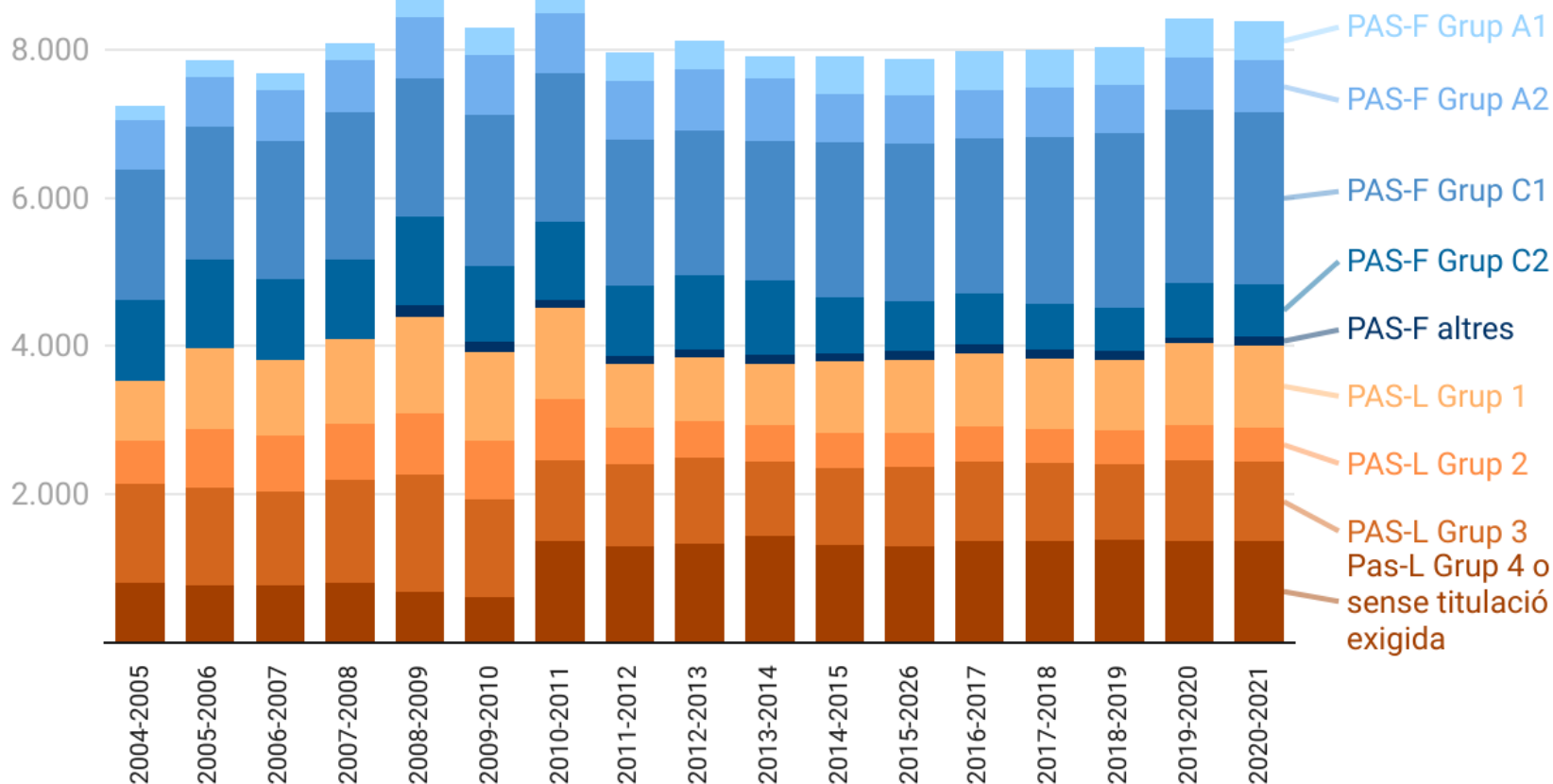
Prestació de serveis tècnics o professionals

EVOLUCIÓ DE LES PLANTILLES

Personal d'administració i serveis

Centres propis de les universitats públiques catalanes

Font: Observatori del Sistame Universitari • Creat amb Datawrapper

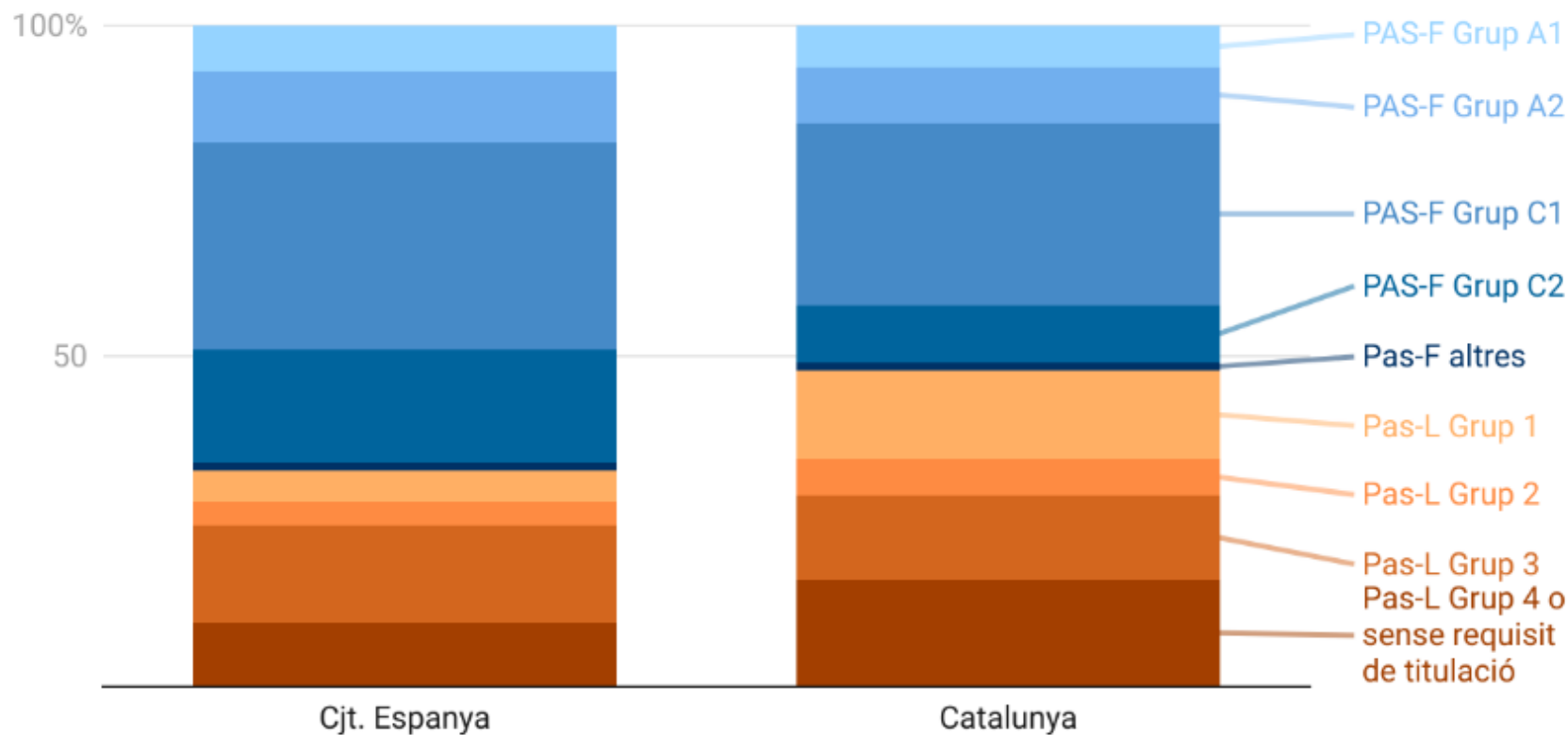

ESTRUCTURA DE LES PLANTILLES

Personal d'administració i serveis als centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

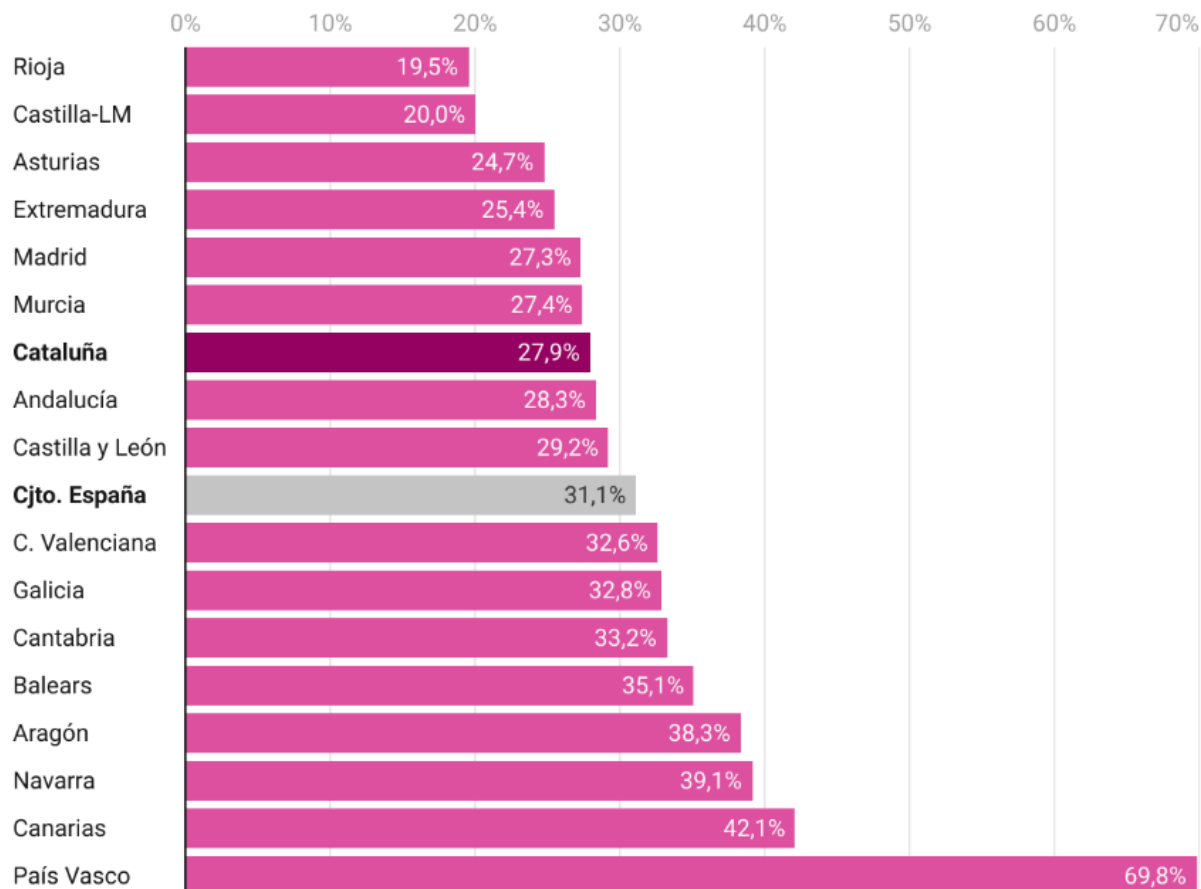
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

TEMPORALITAT

Percentatge de PAS amb vinculació temporal als centres propis de les universitats públiques

Curs 202-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

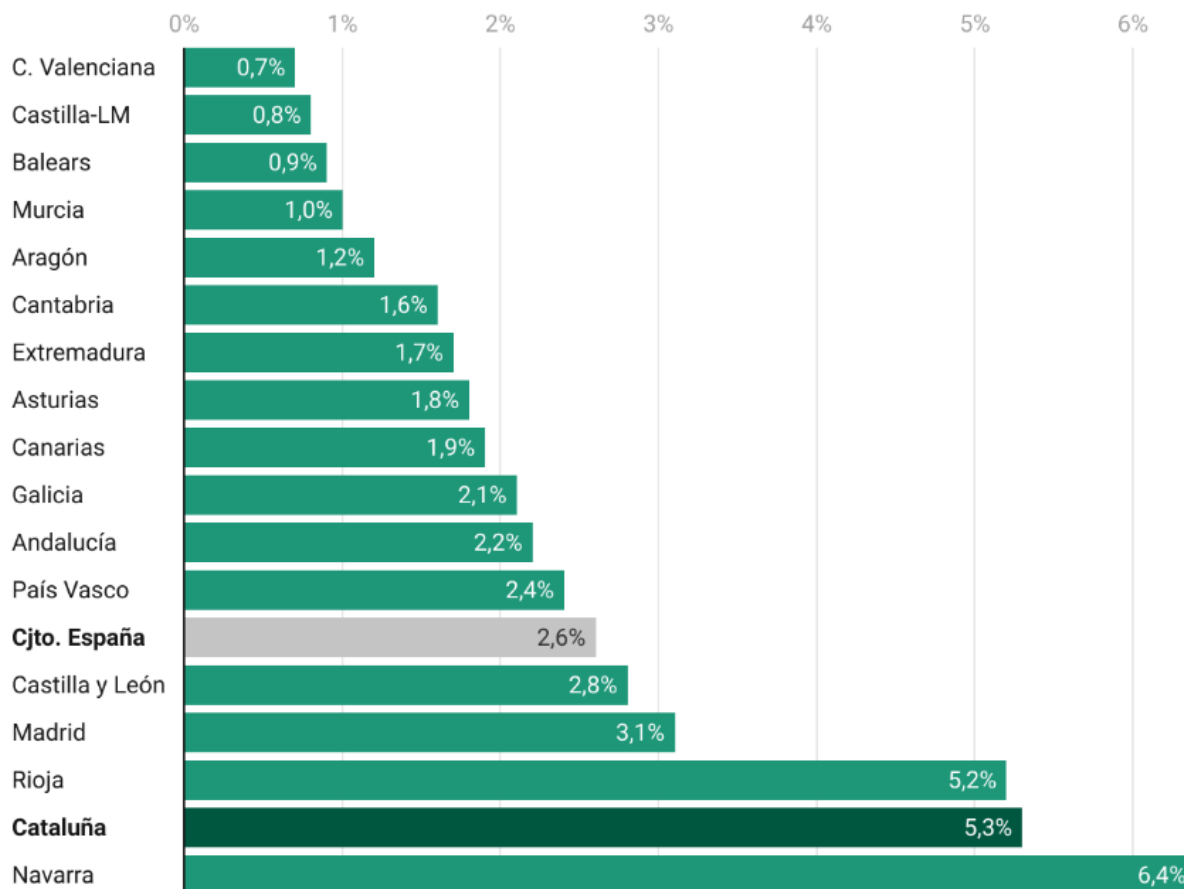

DEDICACIÓ A TEMPS PARCIAL

Percentatge de PAS amb dedicació a temps parcial als centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

Font: Observatori del sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

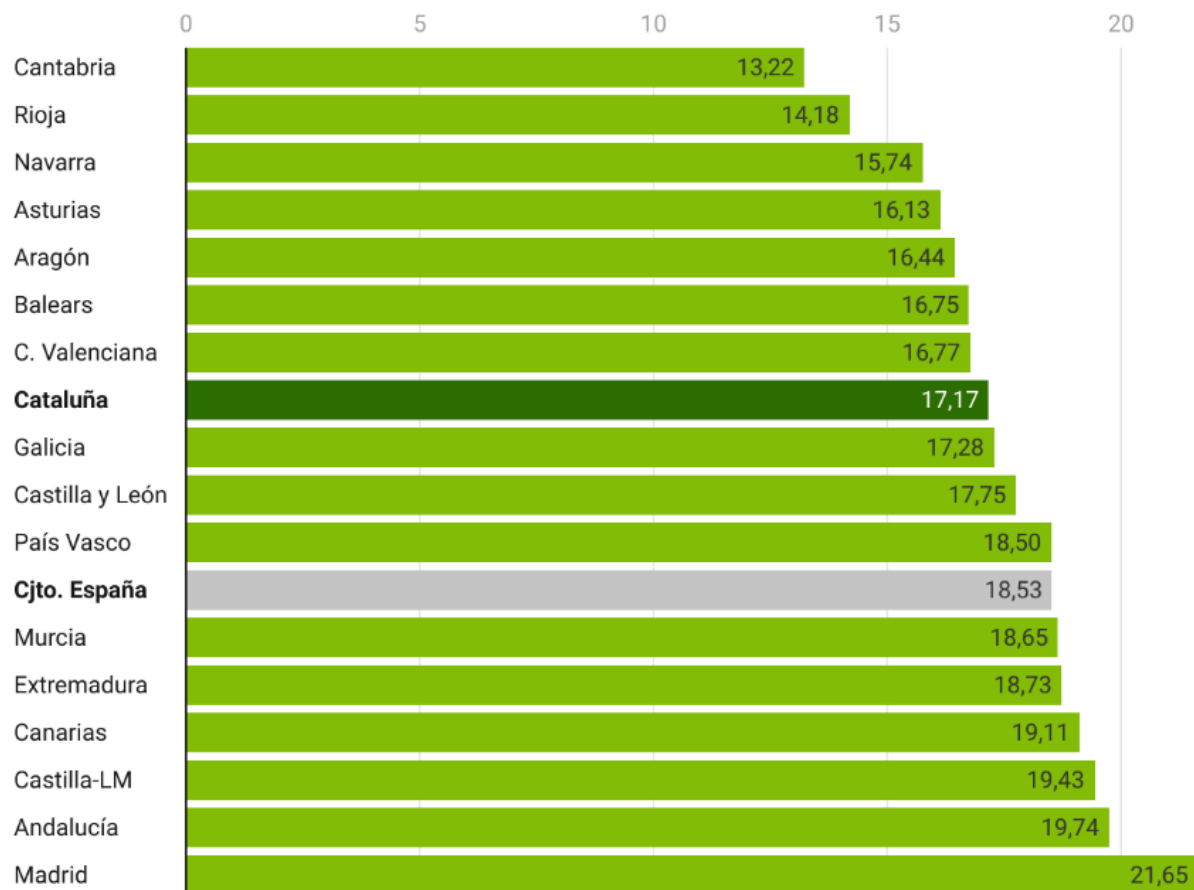

DIMENSIONS DE LES PLANTILLES

Ràtio estudiants/PAS en ETC, en centres propis d'universitats públiques

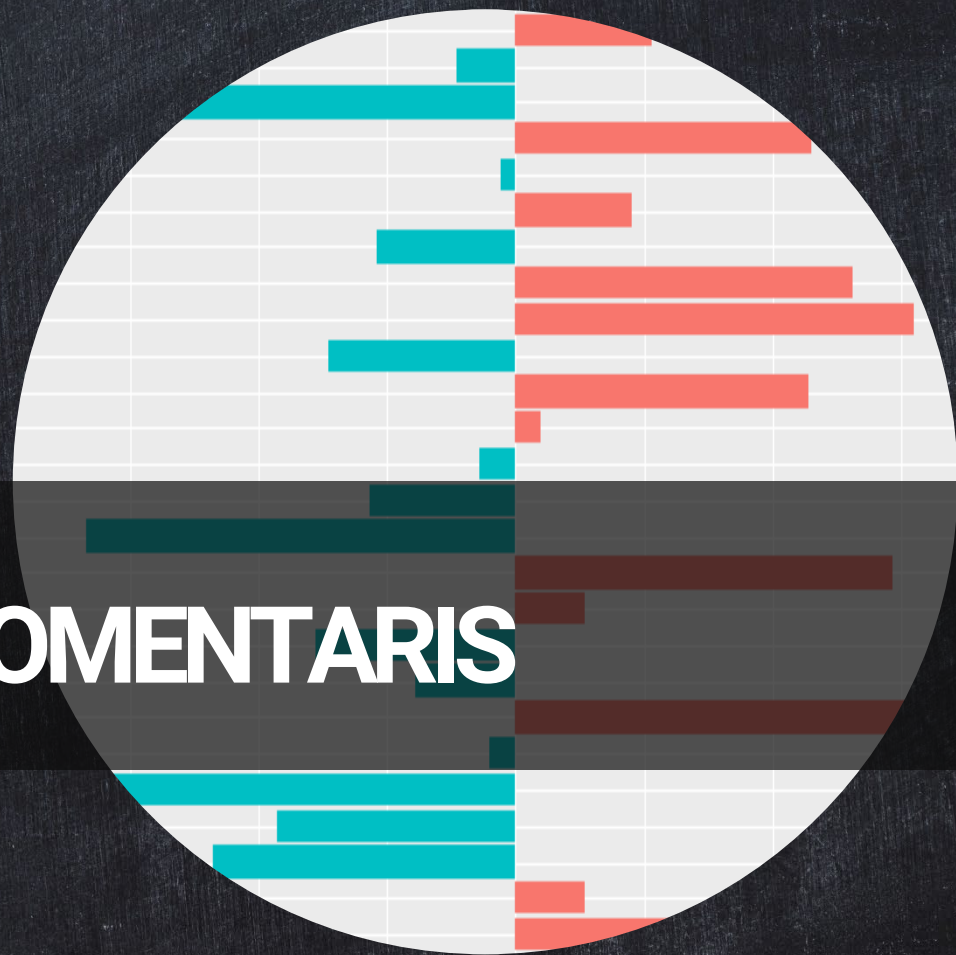
Curs 2020-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

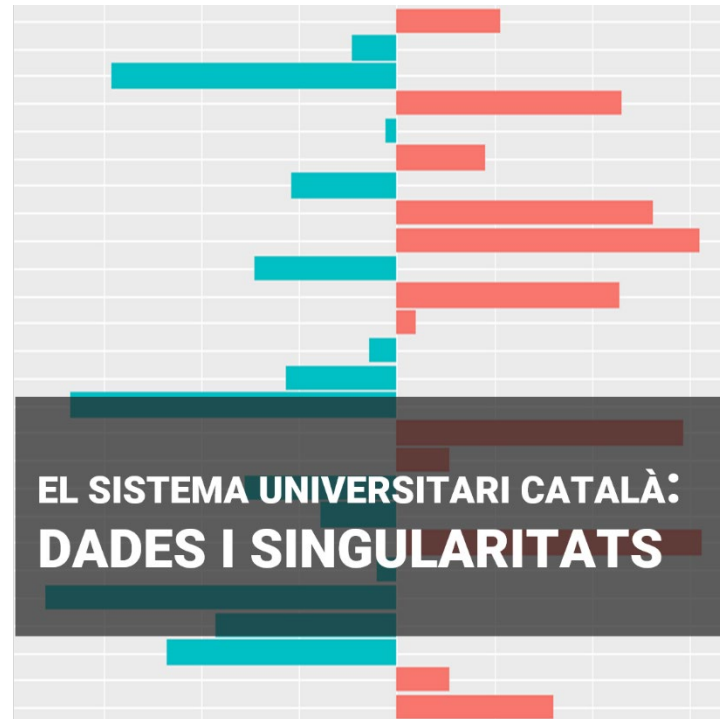
CONCLUSIONS I COMENTARIS

CONCLUSIONS I COMENTARIS

- Prestigi del sistema:
 - Molt alta productivitat en recerca
 - El pes rellevant de les activitats de transferència
- Problemes que requereixen correccions profundes:
 - Baixa taxa d'escolarització universitària
 - Oferta docent excessiva
 - Finançament públic escàs i preus encara alts
 - Plantilles de PDI
 - Escasses
 - Mancades de relleu generacional
 - Molt alta dedicació a temps parcial
 - Alta temporalitat

@OSUniversitari

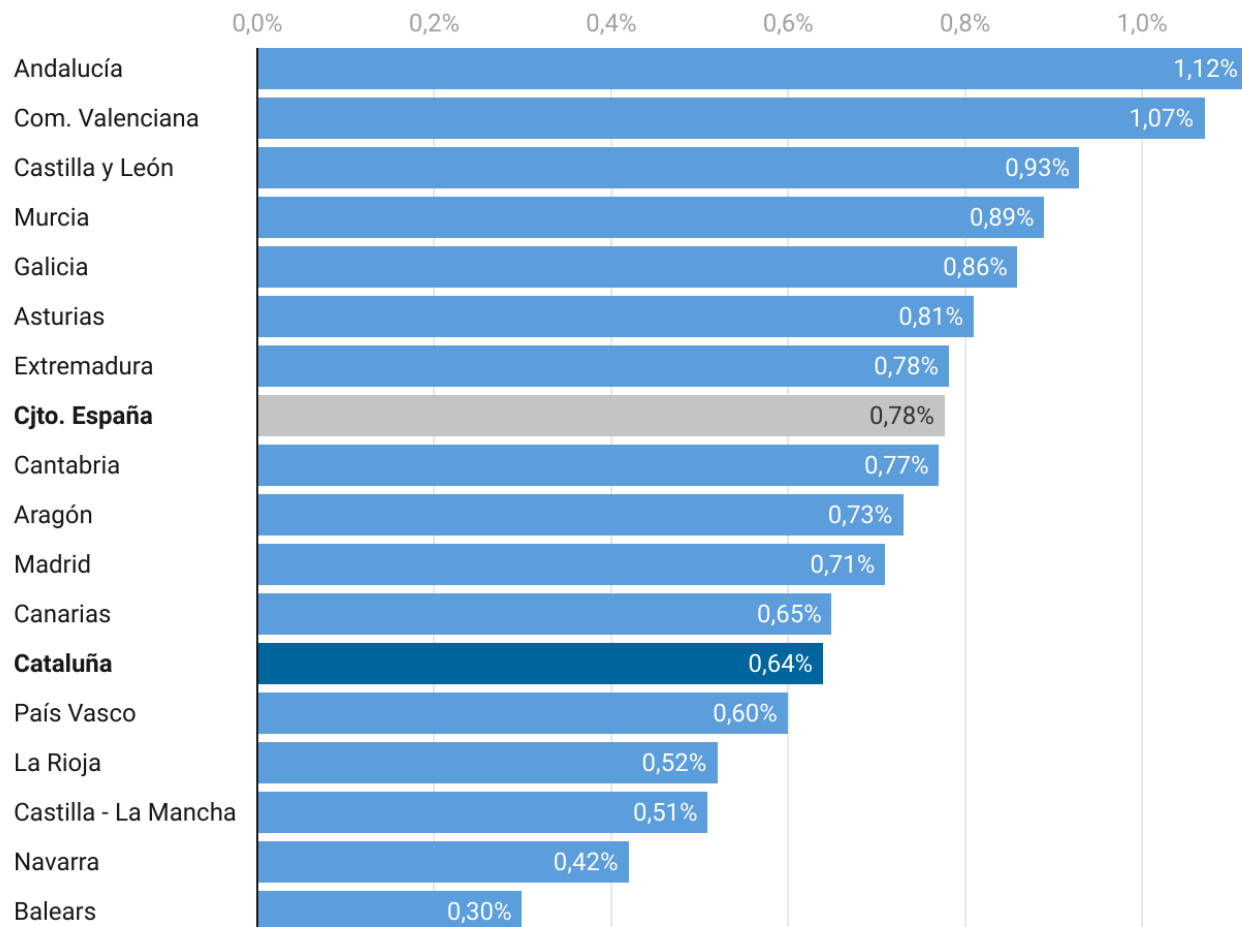
<http://www.observatoriuniversitari.org>

EL TOTAL D'INGRESSOS

Total ingressos no financers, com a percentatge del PIB

Any 2019

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

Percentatge de població resident i d'oferta d'estudis de les universitats presencials a Catalunya, en el conjunt d'Espanya

Curs 2019-20

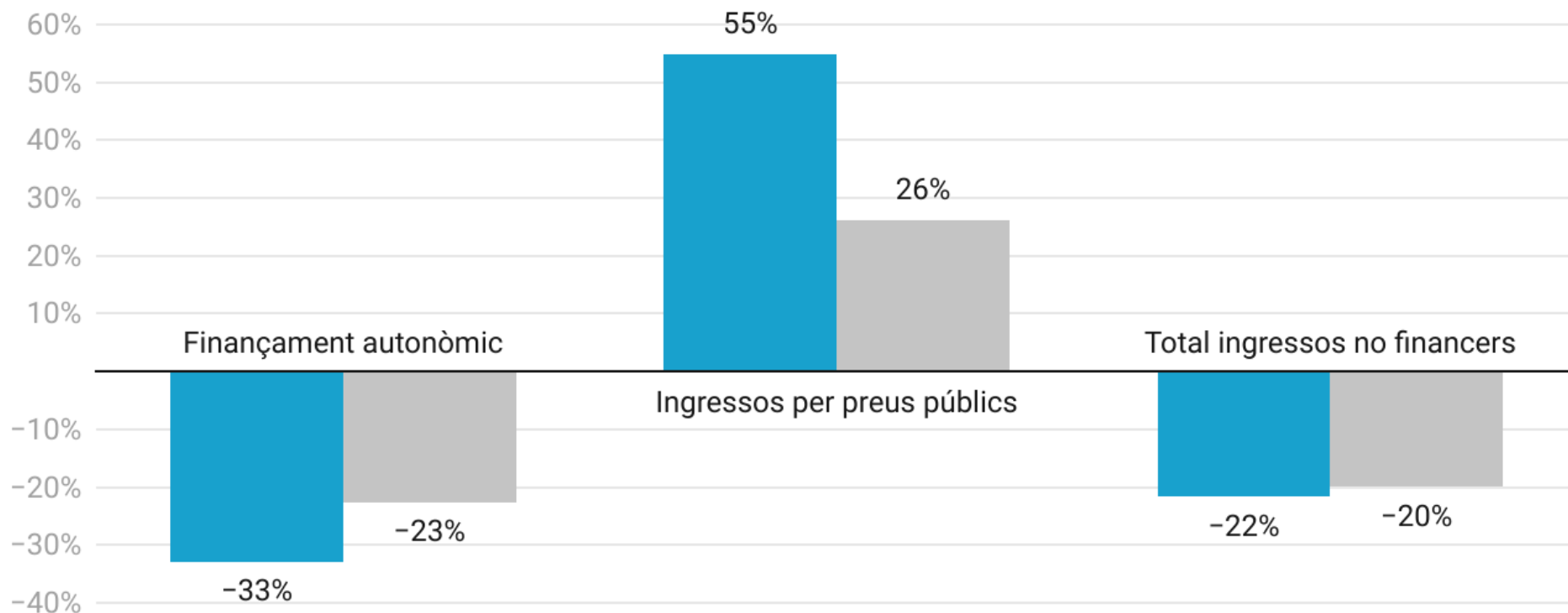
Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

EVOLUCIÓ DELS INGRESSOS

Variació dels ingressos 2009-2019, en termes reals

Catalunya Conjunt d'Espanya

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

COMPOSICIÓ DELS INGRESSOS

Composició dels ingressos

Any 2019

■ Finançament autonòmic ■ Ingressos per preus públics ■ Resta d'ingressos

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

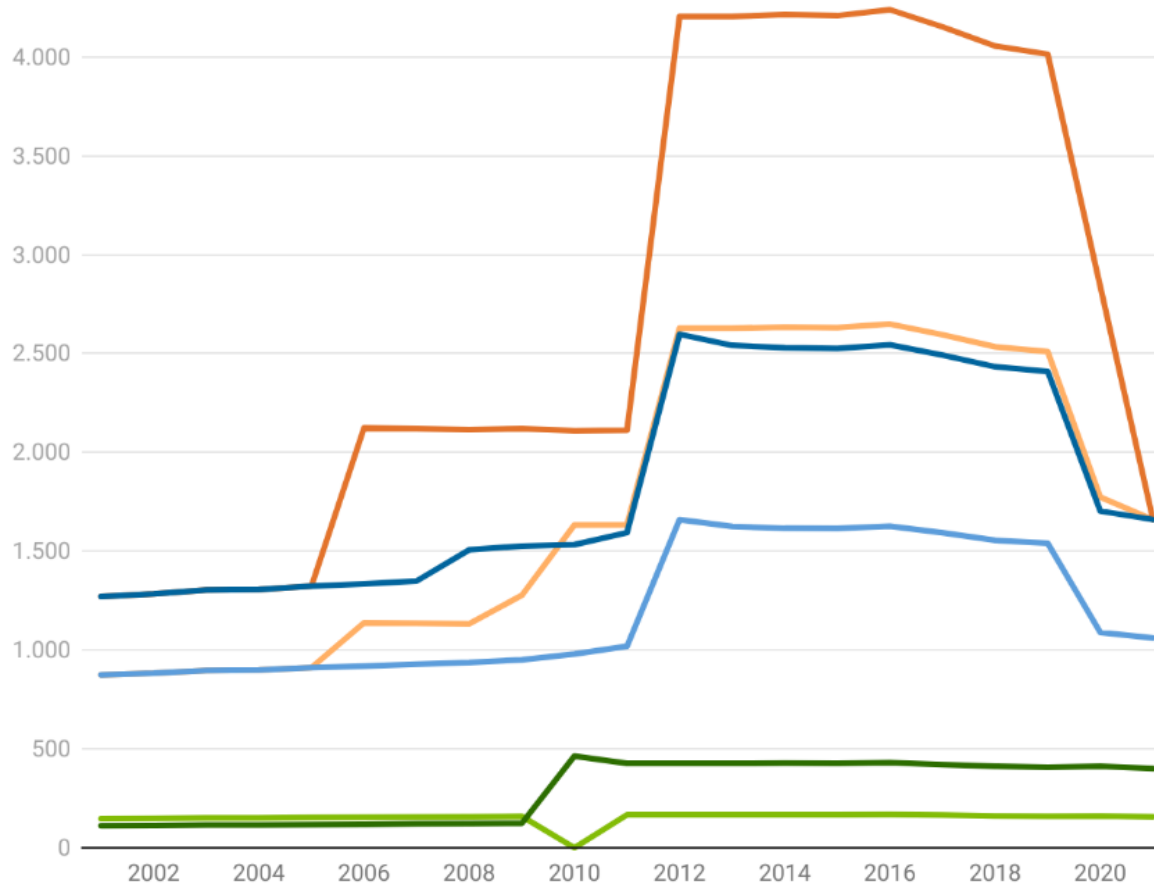

PREUS PÚBLICS

Evolució dels preus públics a Catalunya

€ constants de 2021

— Grau mínim — Grau màxim — Màster mínim — Màster màxim — Tutela doctorat — Tesi doctoral

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

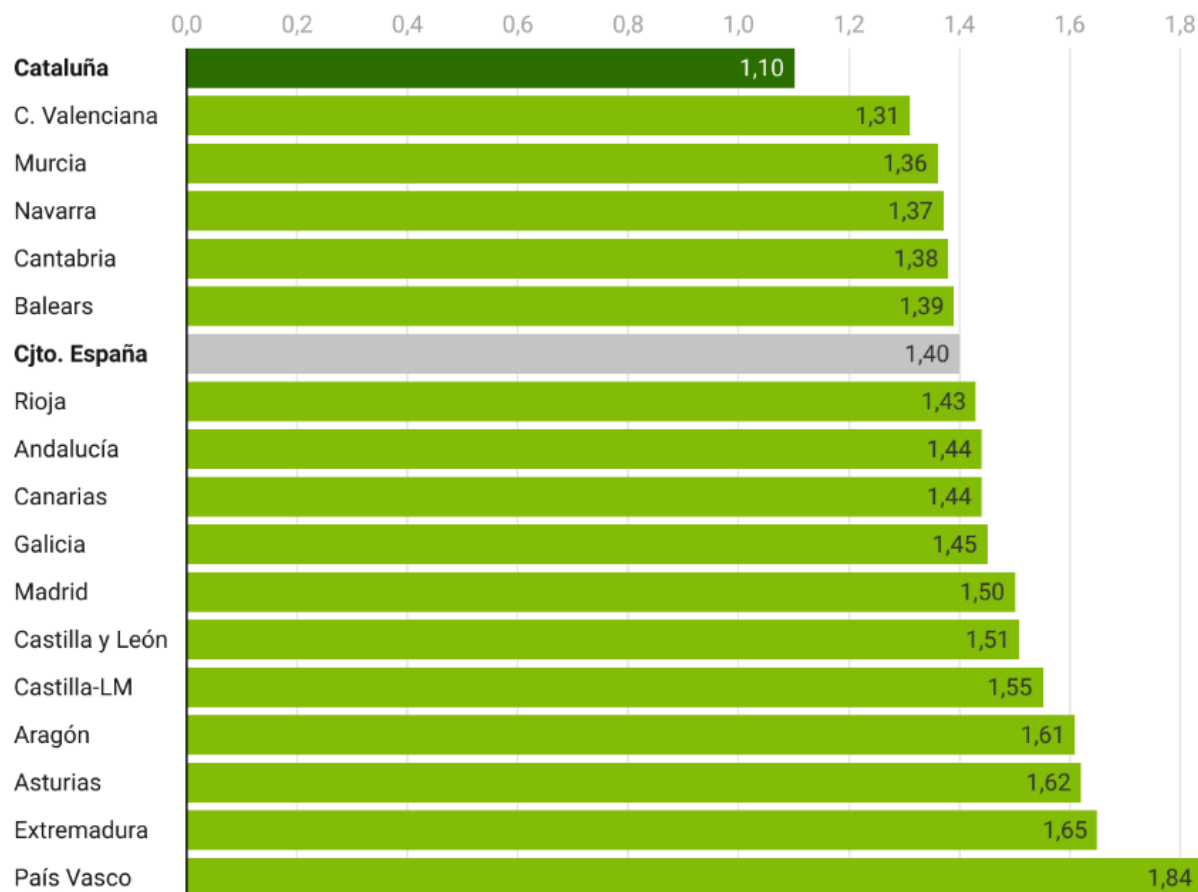

DIMENSIONS DE LES PLANTILLES

Ràtio PDI/PAS en ETC, en centres propis de les universitats públiques

Curs 2020-21

Font: Observatori del Sistema Universitari • Creat amb Datawrapper

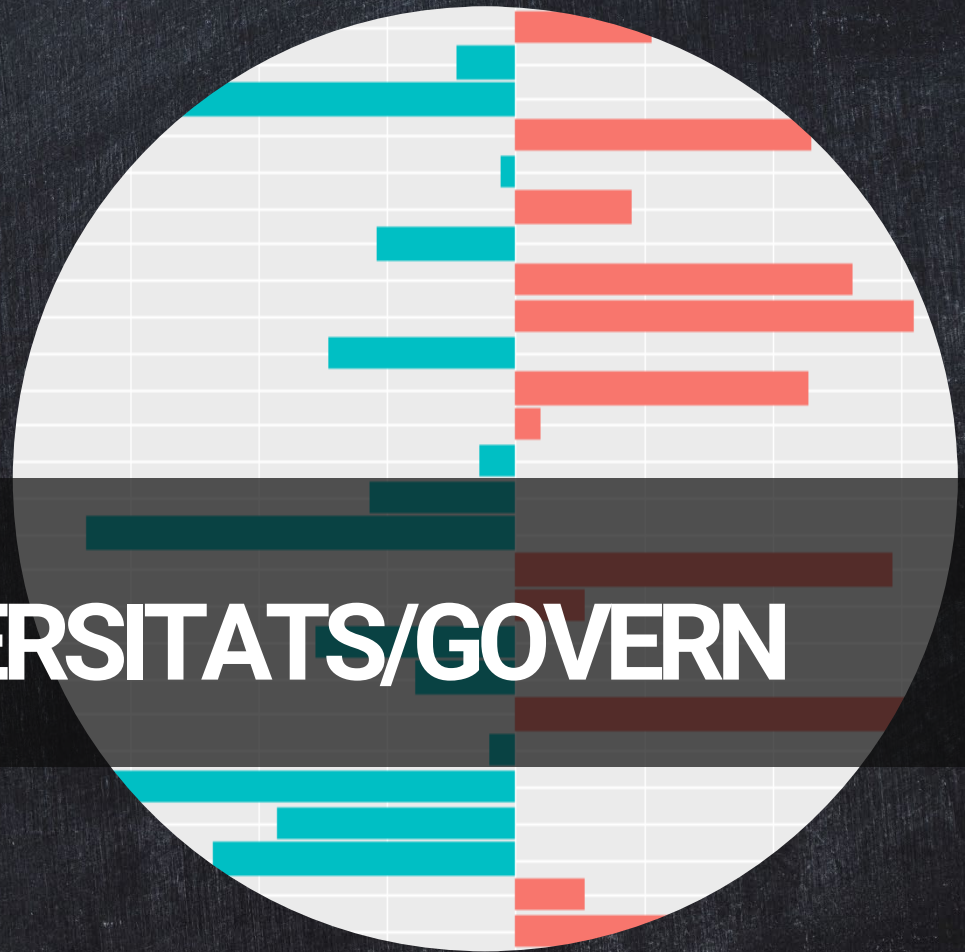

SINGULARITAT DE L'OFERTA

- Graus de 180 crèdits (3 cursos): el curs 2021-22 Catalunya en té 20 del total de 30 en el conjunt d'Espanya, on cap altra comunitat en té més de 2.
- Ara han de desaparèixer, amb les conseqüències que això pot tenir sobre les persones que els estudien o els han estudiat.

RELACIONS UNIVERSITATS/GOVERN

RELACIONS HARMÒNIQUES

- Quan es varen dur a terme les retallades pressupostàries (2011), la reacció de les universitats va ser molt feble o inexistent.
- El 2015, UB, UAB i UPC varen reclamar reiteradament la reversió de les retallades dels anys precedents.
- L'octubre de 2019 les vuit universitats de l'ACUP varen publicar un manifest que es va llegir en un acte celebrat a la UB.
- Des d'aleshores no s'han manifestat públicament reivindicacions orientades a corregir les nombroses mancances mostrades en aquest informe.